

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(назва випускової кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

на тему:

«Багатофункціональний культурний центр м. Чернігів в Україні»

Волянський Максим Ігорович

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2025 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(назва випускової кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри містобудування
д. арх., проф. _____ Н.М. Шебек
“18 “ червня 2025 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

Багатофункціональний культурний центр м.Чернігів в Україні
(назва)

Виконав _____ Волянський Максим Ігорович
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

_____ 191 – Архітектура та містобудування
(Спеціальність)

_____ «Архітектура та містобудування»
(Освітня програма)

Групи _____ АРХ-21-1А

Керівники: _____ Третяк М.Е., Лисюк Г.Г
(прізвище, ініціали)

_____ Доцент, Доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Ідентичність підтверджую

Київ 2025 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: Архітектурний
Випускова кафедра: Містобудування
Освітній ступінь: Бакалавр
Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування
Освітня програма: Архітектура та містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан архітектурного факультету

„___” _____ 2025 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

Волянський Максим Ігорович

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи

Багатофункціональний культурний центр м.Чернігів в Україні
затверджена наказом ректора КНУБА № №87/19/25 від «24» Квітня 2025 року

2. Керівники

Лисюк Геннадій Григорович доцент, Третяк Максим Едуардович доцент

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання здобувачем роботи до захисту 20.06.2025 р.

4. Зміст пояснювальної записки:

1. Завдання на проєктування;
2. Аналіз вітчизняного та світового досвіду;
3. Містобудівне обґрунтування;
4. Архітектурно-планувальне рішення;
5. Дизайн інтер'єру;
6. Конструктивне рішення;
7. Інженерне обладнання;
8. Охорона праці та навколишнього середовища;

Список використаних джерел;

Додатки

5. Графічний матеріал за розділами:

Р. 1. Ситуаційний план, топооснова ділянки

Р. 2. Ілюстрації аналогів

Р. 3. Ситуаційний план М 1:5000, генеральний план М 1:500, перспективне зображення ділянки з об'єктом проєктування в містобудівному контексті з висоти пташиного польоту

Р. 4. Плани поверхів М 1:200, фасади М 1:200, повздовжній та поперечний розрізи М 1:200, перспективне зображення будівлі з точки зору людини

Р. 5. Плани підлоги і стелі М 1:100, розгортки стін М 1:100, , перспективне зображення інтер'єру характерного приміщення з точки зору людини

Р. 6. Конструктивний розріз по зовнішній стіні М 1:25

6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	24.02.2025
Розділ 2.	06.03.2025
Розділ 3.	03.04.2025
Розділ 4.	08.05.2025
Розділ 5.	29.05.2025
Розділи 6-8.	02.06.2025
Остаточне оформлення роботи	05.06.2025
Направлення роботи для перевірки на плагіат	09.06.2025
Попередній захист роботи на випусковій кафедрі	18.06.2025
Направлення роботи на рецензування	19.06.2025
Передача матеріалів роботи на кафедру	20.06.2025
Захист роботи	23.06.2025

7. Консультанти розділів кваліфікаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3	Лисюк Г.Г., доцент		
4			
5			
6			
7			
8			

8. Дата видачі завдання 17.02.2025 р.

Зав. кафедри

(підпис)

Шебек Н.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Третяк М.Е.

(прізвище та ініціали)

Здобувач

(підпис)

Волянський М.І.

(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (SUMMARY) до кваліфікаційної випускної роботи здобувача:		Волянський М.І. / Volianskyi M.I. (ПІБ здобувача українською та англійською)	
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема (українською та англійською)	Багатофункціональний культурний центр м. Чернігів Multifunctional Cultural Center, Chernihiv		
Освітній ступінь	Бакалавр		
Факультет	Архітектурний		
Випускова кафедра	Містобудування		
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»		
Освітня програма	Архітектура та містобудування		
Керівники	Доц. Третяк Максим Едуардович, Доц. Лисюк Генадій Григорович		
Обсяг роботи:	<i>пояснювальна записка, с.</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А1</i>
	80	8	9
Розділ 1. Завдання на проєктування	Сформульовано мету проєкту - створення багатофункціонального культурного комплексу біля річки Десни, який поєднує виставкові, освітні, ремісничі та рекреаційні функції для мешканців Чернігова й туристів. Визначено вихідні дані (рельєф ділянки, навколишній ліс, річка, інженерні мережі), нормативну базу та склад приміщень різних функціональних блоків		
Розділ 2. Аналіз вітчизняного та світового досвіду	Проаналізовано сучасні підходи до проєктування культурно-рекреаційних комплексів, зокрема інтеграцію будівель у природний ландшафт, застосування енергоефективних й екологічних матеріалів, а також гнучі планувальні рішення для забезпечення комфортного відпочинку та культурної діяльності комплексу.		
Розділ 3 Містобудівне обґрунтування	Описано ландшафтні особливості ділянки з урахуванням рельєфу, ґрунтово-гідрологічних умов і існуючої рослинності, а також екологічні параметри (збереження зелених насаджень, водоохоронні зони) і функціональне призначення території. Складено генеральний план із чітким зонуванням на громадську забудову, рекреаційні й спортивні майданчики, а також господарську зону; розроблено транспортну схему з організацією пішохідних і автомобільних шляхів, парковок і під'їздів, проведено розрахунок техніко-економічних показників.		
Розділ 4. Архітектурно-планувальне рішення	Розроблено концепцію комплексу як інтегрованої складової природного ландшафту Десни й лісу з урахуванням візуального поєднання з оточенням та використанням матеріалів, що гармоніюють із природою. Запроваджено функціональне зонування на демонстраційно-лекційний комплекс, кафе, адміністративно-управлінський апарат, клубний блок (майстерні) та історико-культурний простір, забезпечено безбар'єрний доступ і ергономічні маршрути для всіх груп відвідувачів.		
Розділ 5. Дизайн інтер'єру	Розроблено дизайн гончарної майстерні, функціонально розділеної на зони для гончарних кругів, загальних робочих столів, зберігання інструментів. Простір оснащено усім необхідним технічним обладнанням: вентиляцією, якісним освітленням, мийними раковинами та адаптованими місцями для маломобільних користувачів.		
Розділ 6. Конструктивне рішення	Застосовано каркасно-монолітну систему на буронабивних палях із ростверком, адаптовану до рельєфу. Зовнішні стіни - цегла із утепленням і вентиляльованими фасадами з термодощки та клінкерної цегли. Перекриття - монолітні залізобетонні плити. Скатні дахи змонтовані на металево-дерев'яних кроквяних фермах із фальцевим покриттям, плоскі - із внутрішнім водовідведенням		

<i>Розділ 7. Інженерне обладнання</i>	Передбачено припливно-витяжну вентиляцію з рекуперацією, опалення від конденсаційних котлів і теплових насосів, гаряче та холодне водопостачання із резервним баком, внутрішню каналізацію з очисними фільтрами і дощоприймальниками, комплекс пожежної безпеки та автоматизоване керування інженерними системами з локальним клімат-контролем.
<i>Розділ 8. Охорона праці та навколишнього середовища</i>	Здійснено аналіз безпеки: безбар'єрні евакуаційні шляхи, аварійне освітлення, пожежне сповіщення та локальні витяжні зони в майстернях. Заходи з охорони довкілля: збереження існуючих дерев, водонепроникні покриття доріжок, збір дощової води для поливу, сортування відходів і звукоізоляція майстерень.
<i>Висновки по роботі:</i>	Запроектований культурний комплекс відповідає сучасним вимогам багатофункціональності, безбар'єрності та енергоефективності. Раціональне зонування забезпечує зручну орієнтацію й комфорт для різних груп відвідувачів. Інтеграція споруд у ландшафт берегової смуги Десни з використанням натуральних матеріалів і прозорих фасадів створює гармонійну взаємодію з природою. Вдало спроектовані інженерні системи та заходи з охорони довкілля гарантують надійність експлуатації, мінімальний вплив на екосистему та високий рівень комфорту відвідувачів.
<p>Ключові слова: громадська будівля, культурний центр, архітектура, комплекс, багатофункціональний</p> <p>Keywords: Public Building, Cultural Center, Architecture, Complex, Multifunctional</p>	

Здобувач: _____ / *Волянський М.І.* /
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник: _____ / *Третяк М.Е.* /
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 2025

ЗМІСТ

1. Завдання на проєктування	8
2. Аналіз вітчизняного та світового досвіду	14
3. Містобудівне обґрунтування	28
3.1. Історична довідка по території забудови	28
3.2. Містобудівна ситуація	29
3.3. Опис генерального плану	32
3.3.1. Функціональне зонування території	32
3.3.2. Рух пішоходів і транспорту	35
3.3.3. Техніко-економічні показники генерального плану.....	40
4. Архітектурно-планувальне рішення	41
5. Дизайн інтер'єру.....	48
6. Конструктивне рішення	56
7. Інженерне обладнання	64
7.1. Теплогазопостачання і вентиляція	64
7.2. Водопостачання, водовідведення і опалення	66
8. Охорона праці та навколишнього середовища	67
Список використаних джерел	71
Додатки:	72
● Усі креслення проєкту	72
● Довідка про перевірку роботи на плагіат	80

1. ЗАВДАННЯ НА ПРОЄКТУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
містобудування
зав. каф., д. арх., професор
Шебек Н. М. _____

Студент ___Волянський Максим Ігорович

Група ___Арх-21-1А_____

Керівник Третяк Максим Едуардович

Тема дипломної роботи ___Багатофункціональний культурний центр м.Чернігів

1. Вихідні матеріали (назвати ДБНи, проектні та інші матеріали, що мають бути використані під час роботи над проєктом)

1) ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій

2) ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будівлі та споруди

3) ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд

4) ДБН В.2.2-25:2009 Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)

5) ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів

6) ДБН В.2.5-23:2010 Інженерне обладнання будинків і споруд

7) ДБН В.2.6-31:2021 "Теплова ізоляція та енергоефективність будівель"

8) ДБН В.2.5-67:2013 "Опалення, вентиляція та кондиціонування"

2. Ситуаційний план (рис.1.1)

3. Топооснова ділянки (рис.1.2)

4. Склад та площі приміщень функціональних груп:

№ п/п	Найменування приміщень	Площа, м. кв.	Кількість
Вхідна група			
1.	Центральне фойє (з інтерактивними панелями, історичними експозиціями)	275	1
2.	Рецепція	12	1
3.	Гардероб для відвідувачів	72	1
4.	Сувенірна крамниця (з локальними ремісничими виробами)	50	1
5.	Інфоцентр (з VR-екскурсіями та довідковими матеріалами)	30	1
6.	Буфет	110	1
7.	Санвузли	70	1
8.	Пост охорони	20	1
9.	Медпункт	35	1
	Всього	674	
Приміщення демонстраційного комплексу			
1.	Головна мультифункціональна зала (виставки, заходи)	480	1
2.	Додаткова лекційна зала	120	1
3.	Допоміжні приміщення при сцені	35	1
4.	Мобільний склад меблів, виставкових конструкцій та техніки	45	1
5.	Приміщення для відпочинку запрошених гостей / спікерів	20	1
6.	Приміщення для організаторів	35	1
7.	Контрольна / операторська (звук, світло, мультимедіа)	30	1
8.	Санвузли для персоналу	20	1
	Всього	785	
Кафе / Ресторан			
1.	Приміщення для відвідувачів:		
	Посадкова зала	350	1
	Санвузол	24	1
	Вестибюль	50	1
2.	Виробничі та адміністративні приміщення:		
	Буфет	20	1
	Гарячий цех	70	1
	Холодний цех	20	1
	М'ясо-рибний цех	20	1
	Овочевий цех	16	1
	Мийна	20	1
	Холодильна камера	24	1

	Комора	8	1
	Завантажувальна	8	1
	Тарна	12	1
	Інвентарна	6	1
	Гардеробна персоналу, духова, санвузли	24	1
	Кабінет адміністратора	12	1
	Всього	684	
Приміщення адміністративно-управлінського апарату			
1.	Кабінет директора	20	1
2.	Кабінет заступника директора	18	1
3.	Кімната переговорів	40	1
4.	Кабінет програмного координатора (організація виставок, лекцій, майстер-класів, фестивалів)	18	1
5.	Кабінет куратора виставок (робота з художниками, музеями, галереями, підготовка експозицій).	14	1
6.	Кабінет PR та маркетингу	15	1
7.	Кабінет відділу по роботі з відвідувачами	18	1
8.	Бухгалтерія, у тому числі:		
	а) кабінет головного бухгалтера;	18	1
	б) робочі приміщення;	18	1
	в) каса	16	1
9.	Кабінет юридичного відділу	18	1
10.	Кімната персоналу	50	1
11.	Кімната зберігання документів/архів	15	1
12.	ІТ-відділ	20	1
13.	Серверна	14	1
14.	Санвузли для персоналу	16	2
	Всього	344	
Приміщення клубного комплексу			
	Гуртково-студійні приміщення		
1.	Майстерня різьблення по дереву	110	1
2.	Склярська майстерня	120	1
3.	Гончарна майстерня	110	1
4.	Ковальська майстерня (із зоною безпечного відвідування)	120	1
5.	Зона збереження матеріалів (окремі секції для кожного ремесла)	20	4
6.	Склади для зберігання інструментів і матеріалів	45	1
7.	Лекційні зали (для майстер-класів, семінарів)	70	1
8.	Танцювальна студія	180	1
9.	Роздягальні та душові	45	2
10.	Кабінет викладачів	12	1

10.	Санвузли	24	2
	Всього	985	
Приміщення історико-культурного комплексу			
1.	Головна експозиційна зала	300	1
2.	Гнучкий виставковий простір (для тимчасових експозицій)	145	1
3.	Архівно-бібліотечний комплекс	100	1
4.	Мультимедійний зал історичних реконструкцій	100	1
5.	Лаундж зона з кав'ярнею	35	1
6.	Місце для тимчасового зберігання експонатів	70	1
7.	Санвузли	24	2
	Всього	798	
Господарсько-виробничі приміщення			
1.	Технічні приміщення	10	3
2.	Майстерня для дрібного ремонту	30	1
3.	Комора господарчого інвентарю	15	1
4.	Комора прибирального інвентарю	5	2
5.	Генераторна (аварійне живлення)	25	1
6.	Охоронний пункт (відеонагляд, сигналізація)	16	1
	Всього	126	
Приміщення сховища			
1.	Приміщення сховища	800	1
2.	Комора	16	1
3.	Санвузли	50	2
4.	Комора для запасів води	28	1
5.	Приміщення для зберігання їжі	40	1
6.	Медпункт для першої медичної допомоги	28	1
	Всього	1 012	
	Загальна площа приміщень	5 408	

5. Склад проектних матеріалів:
- Креслення та масштаби їх розробки:
 - ситуаційний план М 1:5000
 - генеральний план М 1:500;
 - плани поверхів М 1:100 , М 1:200;
 - фасади М 1:200;
 - повздовжній та поперечний розрізи М 1:200;
 - перспективне зображення будівлі;
 - конструктивний розріз по зовнішній стіні М 1:25;
 - інтер'єр характерного приміщення:
 - розгортки стін М 1:100;
 - план підлоги з розстановкою обладнання М 1:100
 - план стелі з розстановкою світильників М 1:100
 - перспектива;
 - Презентація дипломного проекту;
 - Відео-презентація (фільм-обліт ділянки з будівлею);
 - Пояснювальна записка.

Здобувач

(підпис)

Керівник

(підпис)

Волянський М.І.

(прізвище та ініціали)

Третяк М.Е.

(прізвище та ініціали)

Рис. 1.1. Ситуаційний план

Рис. 1.2. Топооснова ділянки [1]

2. АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА СВІТОВОГО ДОСВІДУ

Культурно-мистецькі простори сьогодні відіграють не лише роль місць для виставок чи концертів, а стають центрами життя міста – точками, де зливаються творчість, знання й спілкування. В Україні, з її багатою спадщиною та активним громадянським середовищем, виникає нагальна потреба в нових багатофункціональних культурних центрах, які водночас збережуть історичний контекст і відкриватимуть можливості для сучасних мистецьких практик.

У таких центрах важливо поєднати різноманітні програми: від лекцій і майстер-класів до виставкових експозицій і камерних концертів. Архітектурне завдання полягає в тому, щоб створити гнучкий простір, де стіни й перегородки можна легко трансформувати під конкретний захід, а гості б без перешкод рухалися між майстернею, галереєю й зоною відпочинку. Не менш важливі екологічні рішення - сучасні матеріали й технології, які забезпечать енергоефективність і комфорт протягом усього процесу експлуатації будівлі.

Метою даного дипломного проекту є розробка архітектурно-планувального рішення багатофункціонального культурного центру, який відповідатиме вимогам комфорту, енергоефективності та здатності швидко адаптуватися до різних типів культурно-мистецьких заходів. У процесі розробки буде проведено аналіз регіональних особливостей, прогнозованих потоків відвідувачів і екологічних вимог, що дозволить створити простір із високим рівнем залучення аудиторії та комфортом відвідувачів.

Об'єктом дослідження виступає процес проектування й реалізації багатофункціональних культурних центрів, де поєднуються історичний контекст і сучасні архітектурні рішення. Предметом дослідження стануть методи організації внутрішніх просторів і зон соціальної взаємодії, які забезпечують високу адаптивність, комфорт та інноваційність функціональних зв'язків у межах культурного хабу.

Комплекс «Мистецький Арсенал» / Mystetskyi Arsenal

Рис. 2.1. Зовнішній вигляд комплексу «Мистецький арсенал» [2]

Опис аналога:

Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» розташований у самому серці Києва на території колишньої артилерійської фабрики XVIII століття. «Архітектурною домінантою Комплексу є споруда Старого арсеналу – колишньої майстерні для виготовлення, ремонту та зберігання боєприпасів і деталей для гармат» [2].

Автентичні жовто-бурштинові цегляні фасади з арковими вікнами й металевими конструкціями зберігають дух індустріального минулого, водночас створюючи впізнаваний силует у міському ландшафті.

Центральний внутрішній двір «Арсеналу» перетворено на відкриту публічну площу для фестивалів, концертів та перформансів, що дозволяє поєднувати камерні й масштабні заходи просто неба. Інтер'єри великих залів спроектовані з урахуванням гнучкого зонування: «Імперський масштаб, колосальний об'єм, монументальність форм, вишуканість композиційного рішення та пластики раннього класицизму ставить споруду Київського арсеналу

в один ряд із найкращими творами європейської фортифікаційної архітектури другої половини XVIII ст.» [2]

Мобільні перегородки та пересувні стелажі дають змогу швидко змінювати формат простору - від лекцій і майстер-класів до великих виставкових проєктів.

Інженерні мережі (освітлення, вентиляція, клімат-контроль) інтегровані у конструктив таким чином, щоб не порушувати чистоту архітектурних форм і забезпечувати енергоефективність. Поєднання світлої штукатурки стін, полірованої бетонної підлоги та скляних перегородок створює нейтральне тло для найрізноманітніших експозицій.

Функціональний набір «Арсеналу» охоплює виставкові галереї, лекційні аудиторії, майстерні, коворкінг-простір і конференц-зали, що дозволяє працювати центру цілодобово й залучати широкі аудиторії - від професійних митців до всіх охочих доторкнутися до культури.

Рис. 2.2. Вигляд комплексу зверху [2]

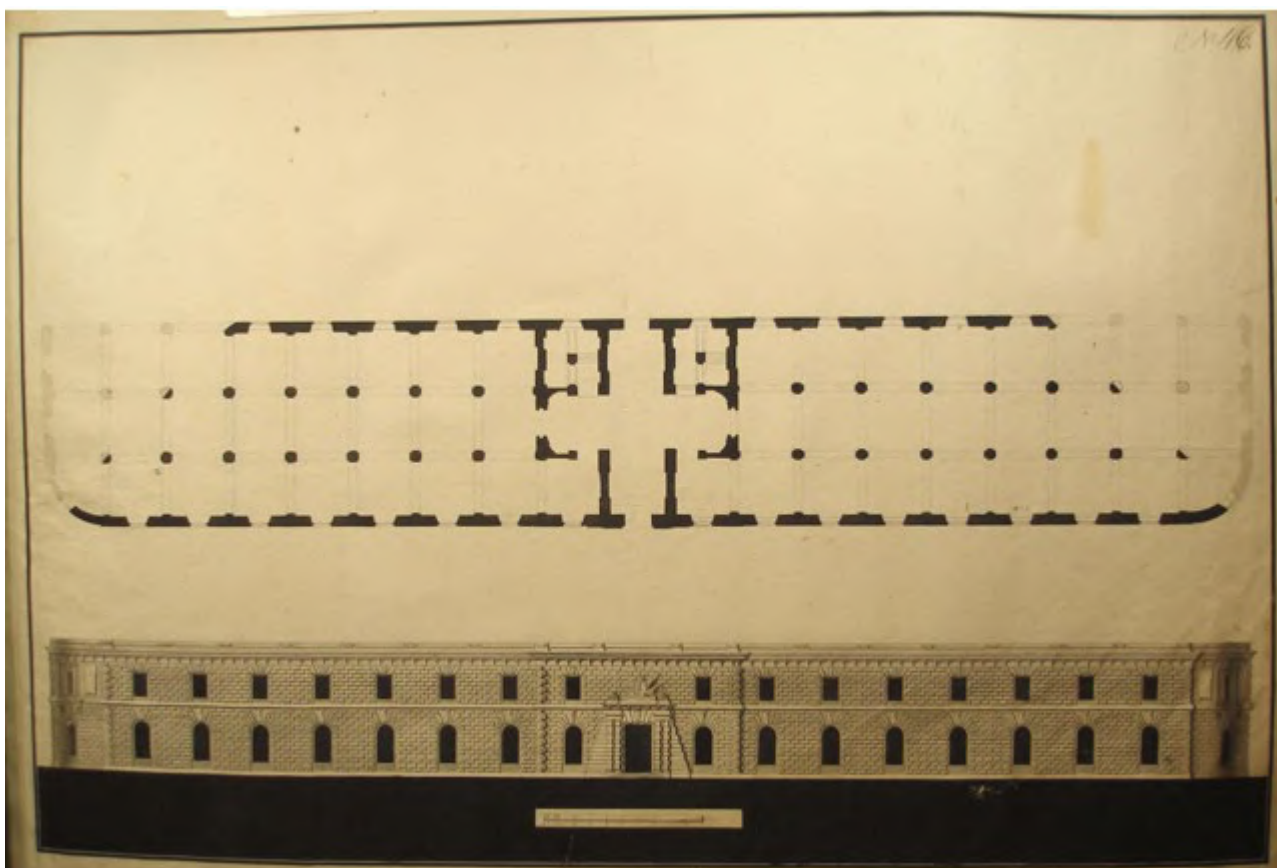

Рис. 2.3. Архівні креслення споруди арсеналу Києво-Печерської фортеці.

[2]

Конкурсна робота «Київський культурний простір на Андріївському узвозі» / Архітектор Дмитро Аранчі

Рис. 2.4. Зовнішній вигляд будівлі [3]

Опис аналога:

Київський культурний простір на Андріївському узвозі – конкурсна пропозиція студії Dmytro Aranchii Architects для перетворення території колишнього заводу «Юність» площею 1 га. «Завдання полягало у створенні архітектурної концепції розвитку колишнього заводу “Юність”, причому 10–15 % території відводилося під культурний простір» [3]

Основна ідея проєкту – поєднати камерний музичний зал із літературною платформою. Автори відзначають: «У Києві відчувається брак подібного простору, тому літературна зона з медіатекою, книгарнею та лаунж-зоною набуває ключового значення» [3]. Концертний зал на 125 місць органічно інтегрований зі студією звукозапису та технічними приміщеннями.

Виставкові приміщення спроектовані так, щоб забезпечувати гнучкість: «Пропонується облаштувати як тимчасові виставкові зали з мобільними перегородками, так і постійні експозиційні простори» [3]. Адміністративні та

технічні приміщення винесено до напівпідвального рівня, а центральний двір, який накритий консолями верхніх поверхів, стає майданчиком для перформансів і вуличних арт-подій.

Архітектурна «оболонка» будівлі – це абстрактна інтерпретація двосхилого даху, оздоблена перфорованими металевими панелями з фрактальним орнаментом національних мотивів. Як зазначено в описі проєкту, «це рішення одночасно відповідає кліматичним умовам Андріївського узвозу та підкреслює місцеву культурну ідентичність» [3].

Таким чином, конкурсна пропозиція створює справжній культурний хаб, де камерні концерти, літературні зустрічі, виставки й освітні програми органічно поєднуються в одному гнучкому просторі.

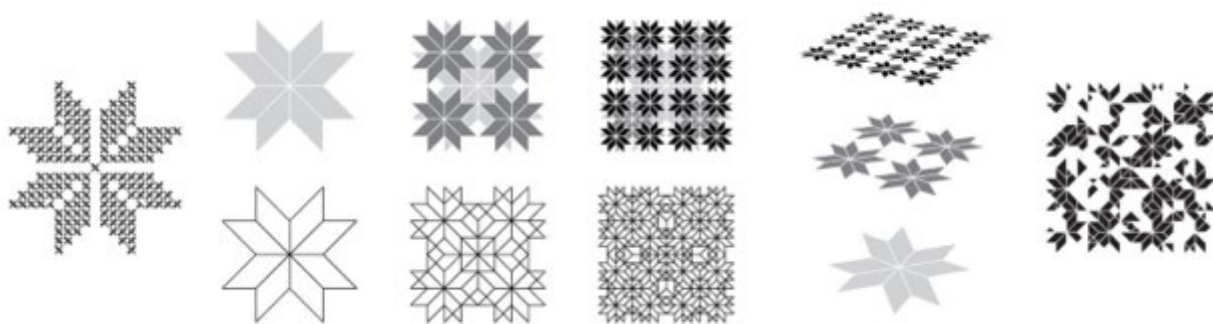

Рис. 2.5. Пошук орнаменту для використання на фасаді [3]

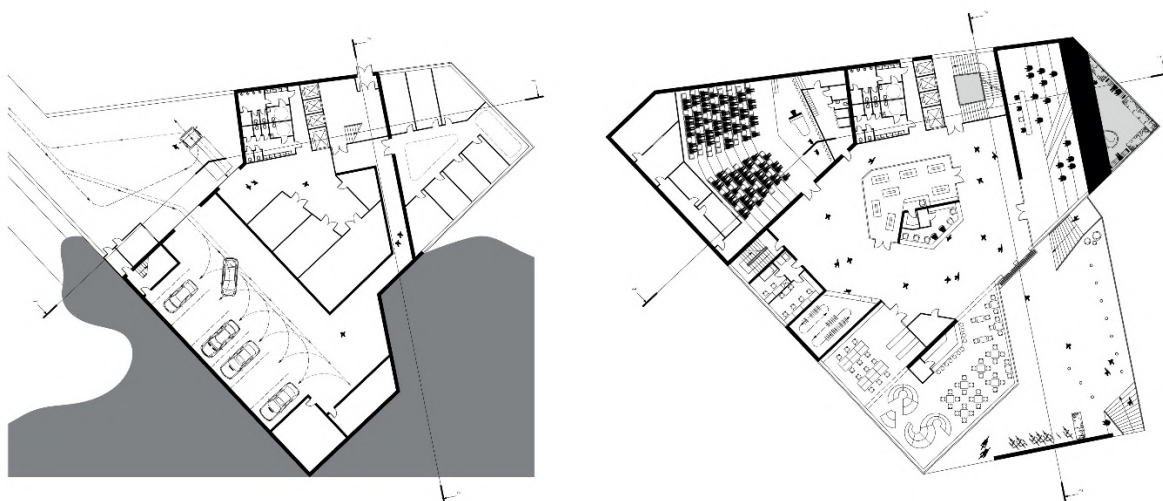

Рис. 2.6. План 1-го та 2-го поверху [3]

Рис. 2.6. Розріз [3]

Fatma Ana Cemevi and Culture Center / 9016

Рис. 2.7. Зовнішній вигляд культурного центру [4]

Опис аналога:

Fatma Ana Cemevi and Culture Center у Beylikdüzü – конкурсна пропозиція, що перемогла серед 82 учасників у 2015 році та була реалізована у 2020-му на площі 3 100 м². Проект студії 9016 розглядає комплекс як майданчик для культурних ініціатив місцевої спільноти, де різні формати заходів органічно взаємодіють у просторі.

Генеральний план організовано навколо трьох об'ємів, які формують центральну площу з семиметричною дерев'яною аркою. Ця арка є композиційним акцентом і водночас переходом між відкритою зоною та внутрішніми просторами. «Генплан досліджує пошук зв'язку, роблячи невидиме більш видимим» [4]. Завдяки цьому площа стає універсальним майданчиком для подій - від невеликих концертів до літературних читань.

Фасади поєднують натуральний камінь у стилобаті з дерев'яними панелями вище цоколя, формуючи плавний перехід від парку до залів. Камінь надає відчуття надійності та зв'язку з землею, а дерево - додає тепла й комфорту. Вікна великого формату наповнюють приміщення природним світлом, мінімізуючи потребу в штучному освітленні.

Гнучкість інтер'єрів забезпечена мобільними перегородками і пересувними стелажми - це дозволяє миттєво адаптувати зали під різні формати: від воркшопів і лекцій до камерних перформансів. Кав'ярня та книгарня розташовані біля входу й стають місцем неформальних зустрічей, підтримуючи постійний потік відвідувачів між різними зонами.

Інженерні системи (освітлення, вентиляція, опалення) заховані в конструкціях так, щоб не порушувати чистоти форм і водночас забезпечувати енергоефективність [4]. «Відкрита структура фасадів і великі вікна сприяють природній вентиляції та дозволяють знизити енергоспоживання протягом усього дня. Таке поєднання архітектурних рішень і сучасних технологій створює комфортний культурний простір, адаптований до потреб різної аудиторії» [4]

Рис. 2.8. Фасад будівлі зі сторони дороги [4]

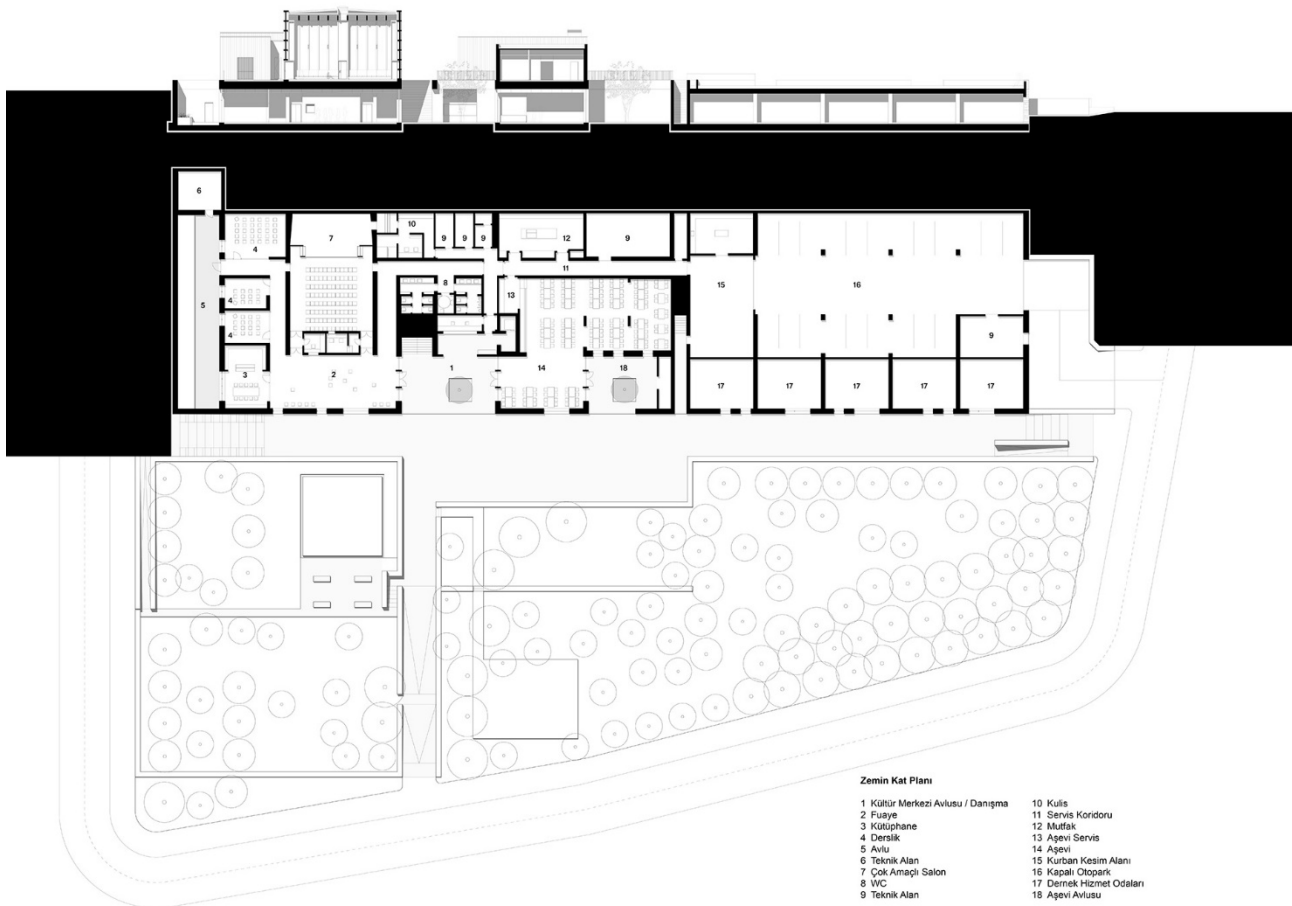

Рис. 2.9. План 1-го поверху та розріз [4]

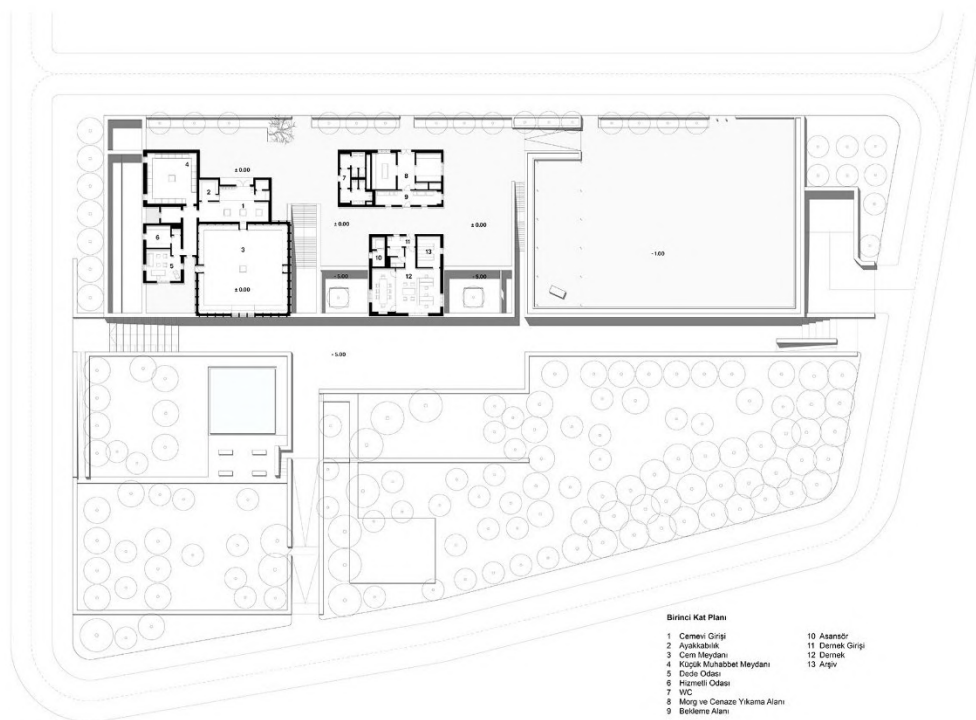

Рис. 2.10. План 2-го поверху[4]

**Himalayan Culture and Religion Research Center in Sichuan University /
CSWADI, ZAD**

Рис. 2.11. Зовнішній вигляд культурного центру [5]

Опис аналога:

Himalayan Culture and Religion Research Center у Сичуаньському університеті, реалізований у 2016 році студіями CSWADI та ZAD, займає 4 100 м² і поєднує дослідницьку та виставкову функції.

«Комплекс складається з трьох основних частин: музею, науково-дослідного центру та допоміжної будівлі. До цього часу реалізовано музей і дослідницькі приміщення, де фахівці проводять дослідження та експонують свої колекції» [5]. Архітектори зазначають, що будівля «натхнена традиційними китайськими садами» і через це «створює сучасний архітектурний простір із природними елементами всередині, поєднуючи духовність буддизму з фізичним середовищем» [5].

Зовнішній образ споруди перегукується з традиційною китайською архітектурою - дах із легким нахилом та абстрактні лінії нагадують класичні скати сичуанських будинків.

Фасади виконані з поєднанням бетону й місцевого каменю, а в інтер'єрах використано дерево й скло, що дозволяє створити відчуття єднання з природою та забезпечити належний мікроклімат. Великі вікна та відкриті внутрішні двори гарантують природне освітлення й вентиляцію приміщень, мінімізуючи потребу в активних інженерних системах.

Пересувні перегородки та модульні меблевi елементи дають змогу коригувати конфігурацію залів під різні функції – від наукових семінарів до масштабних виставок. Завдяки чіткому розділенню на музейну та дослідницьку частини центр одночасно підтримує інтенсивний потік відвідувачів і потреби академічної спільноти [5].

Рис. 2.12. Внутрішній простір [5]

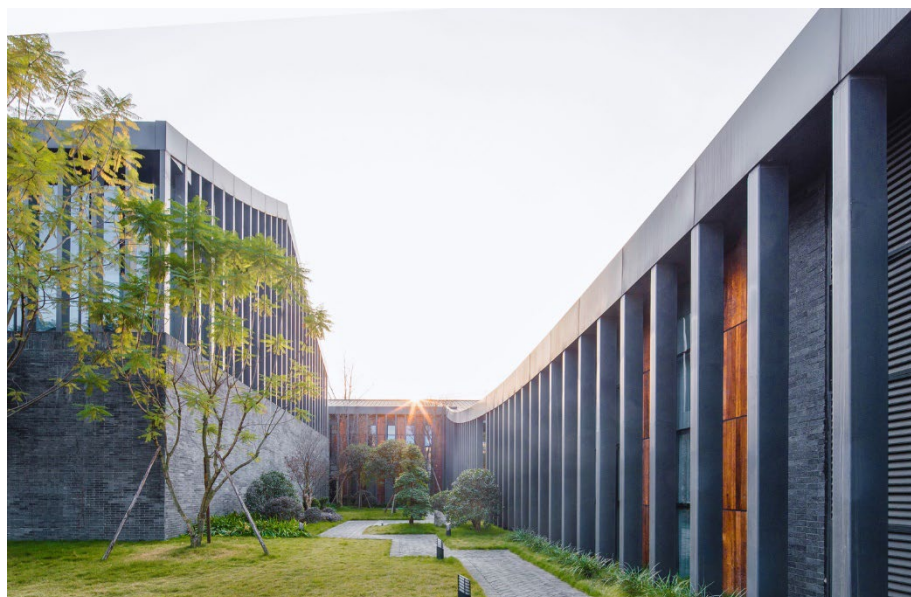

Рис. 2.13. Внутрішній простір [5]

Висновки про сучасні тенденції проєктування цього різновиду об'єктів.

Проведений аналіз вітчизняних і зарубіжних прикладів багатофункціональних культурних центрів свідчить про важливість збереження історичного контексту та автентичних архітектурних елементів. У випадку «Мистецького арсеналу» це виявилось в адаптації індустріальних корпусів зі збереженням цегляних фасадів і аркових вікон, що створює неповторний естетичний фон для сучасних експозицій. Подібний підхід дозволяє поєднати унікальність місця з потребами сучасних користувачів, одночасно зберігаючи дотик до минулого.

Гнучкість просторових рішень виявляється ключовим елементом усіх розглянутих проєктів. Мобільні перегородки, пересувні стелажі й трансформовані двори формують універсальні зони, які легко адаптуються до формату будь-якого заходу - від камерних лекцій до великих фестивалів під відкритим небом. Така здатність до швидкої переформатування забезпечує тривалий цикл експлуатації об'єкта та залучення різноманітних аудиторій.

Використання природних матеріалів і продумана система природного освітлення створюють комфортний мікроклімат і знижують енергоспоживання. Поєднання каменю, бетону, дерева й великого скла не лише підкреслює зв'язок із довкіллям, а й сприяє психологічному комфорту відвідувачів. Інтеграція інженерних мереж у конструктив будівлі дозволяє зберегти чистоту архітектурних форм і водночас гарантує енергоефективність.

Також, усі розглянуті приклади підтверджують, що успішний культурний центр поєднує мистецькі, освітні та громадські функції в єдиному просторі. Від затишних книгарень-кав'ярень поруч із виставками до відкритих майданчиків для перформансів - такі платформи стають справжніми культурними хабами, де різні формати живлять одне одного й залучають найширшу аудиторію.

Водночас ці проєкти демонструють важливість цифрового наповнення: медіатеки, аудіо- та відеоматеріали, інтерактивні інсталяції розширюють можливості залів і створюють додаткові шляхи комунікації з відвідувачами.

Впровадження сучасних ІТ-рішень стає важливою складовою, яка робить центр адаптивним до швидких змін культурного ландшафту.

Окрему увагу заслуговує інтеграція зелених і відкритих просторів - внутрішні дворики, тераси й сквери не лише забезпечують природне освітлення й вентиляцію, а й стають місцем неформальних зустрічей. Такий зв'язок із навколишнім середовищем сприяє екологічному балансу і підсилює відчуття спільності.

3. МІСТОБУДІВНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

3.1. Історична довідка по територію забудови

Рис. 3.1 Фото ділянки.

Рис. 3.2. Вид з ділянки

3.2. Містобудівна ситуація

Багатофункціональний культурний центр розташований в південно-східній частині міста Чернігів, біля природної лісопаркової зони.

Площа ділянки – 2,0га

Призначення за генеральним планом міста – багатофункціональний культурний центр з виставковим комплексом. [7]

Відмітки: 108,0м – 110,0 м. відносно нульового рівня Балтійського моря

Зелені насадження: трав'яний покрив, листяні та хвойні дерева.

Забудова території: відсутня

Навколишня забудова: Готельно-ресторанний комплекс «Золотий Берег»

Проектована територія розташована на правому березі річки Десни, в межах Деснянського району м. Чернігова, поруч із готельно-ресторанним комплексом «Золотий Берег». Ця ділянка межує з береговою смугою та природною лісопарковою зоною, що зберігає характерну для Десни ландшафтну рослинність - верби, тополі та вільхи. Мальовничі вигини русла, пологі піщані коси та тихі заводі створюють сприятливі умови для розвитку рекреаційного середовища, водночас підкреслюючи зв'язок об'єкта з річковим ландшафтом (рис. 3.3).

Ділянка має зручне транспортне сполучення з центром міста: до найближчого автомобільного мосту через Десну - близько 2,5 км, а автодорога Р67 забезпечує безперервний зв'язок із Ніжином та південними районами області. Водночас відсутність магістральних трас у безпосередній близькості гарантує спокій і низький рівень шумового забруднення, що є важливим фактором для організації культурно-рекреаційного простору. Така локація дозволяє створити об'єкт, який гармонійно інтегрується в природне середовище,

відкриваючи унікальні види на річку та забезпечуючи комфортні умови для відвідувачів.

Рис. 3.3. Правий берег річки Десни

Рис. 3.4. Фрагмент генерального плану міста Чернігова [7]

Проектована земельна ділянка розташована поза межами санітарно-захисних зон промислових і транспортних об'єктів, а також поза прибережно-захисною смугою річки Десна (що становить 100 метрів від урізу води за межами найвищого рівня весняної повені). Такий вибір локації забезпечує повне дотримання усіх чинних норм (ДБН) щодо екологічної безпеки, охорони водних ресурсів та санітарно-гігієнічних нормативів.

Відсутність джерел забруднення та наявність природного буферу у вигляді лісопаркової зони створюють сприятливі умови для організації публічних просторів і вуличних галерей, водночас забезпечуючи необхідний рівень комфорту та здоров'я відвідувачів. Інженерно-транспортна доступність ділянки підтверджується близькістю магістральних автошляхів і пішохідних маршрутів із центральної частини міста, що гарантує ефективну логістику матеріалів і комфортний під'їзд для гостей комплексу.

Конфігурація рельєфу й природна рослинність ділянки дозволяють інтегрувати в проєкт відкриті тераси, амфітеатральні майданчики. Поєднання архітектурних форм із існуючим ландшафтним контекстом надає можливість створити композиційно виразний, функціонально гнучкий культурно-рекреаційний простір, що відповідає найсучаснішим стандартам сталого будівництва.

3.3. Опис генерального плану

3.3.1. Функціональне зонування території

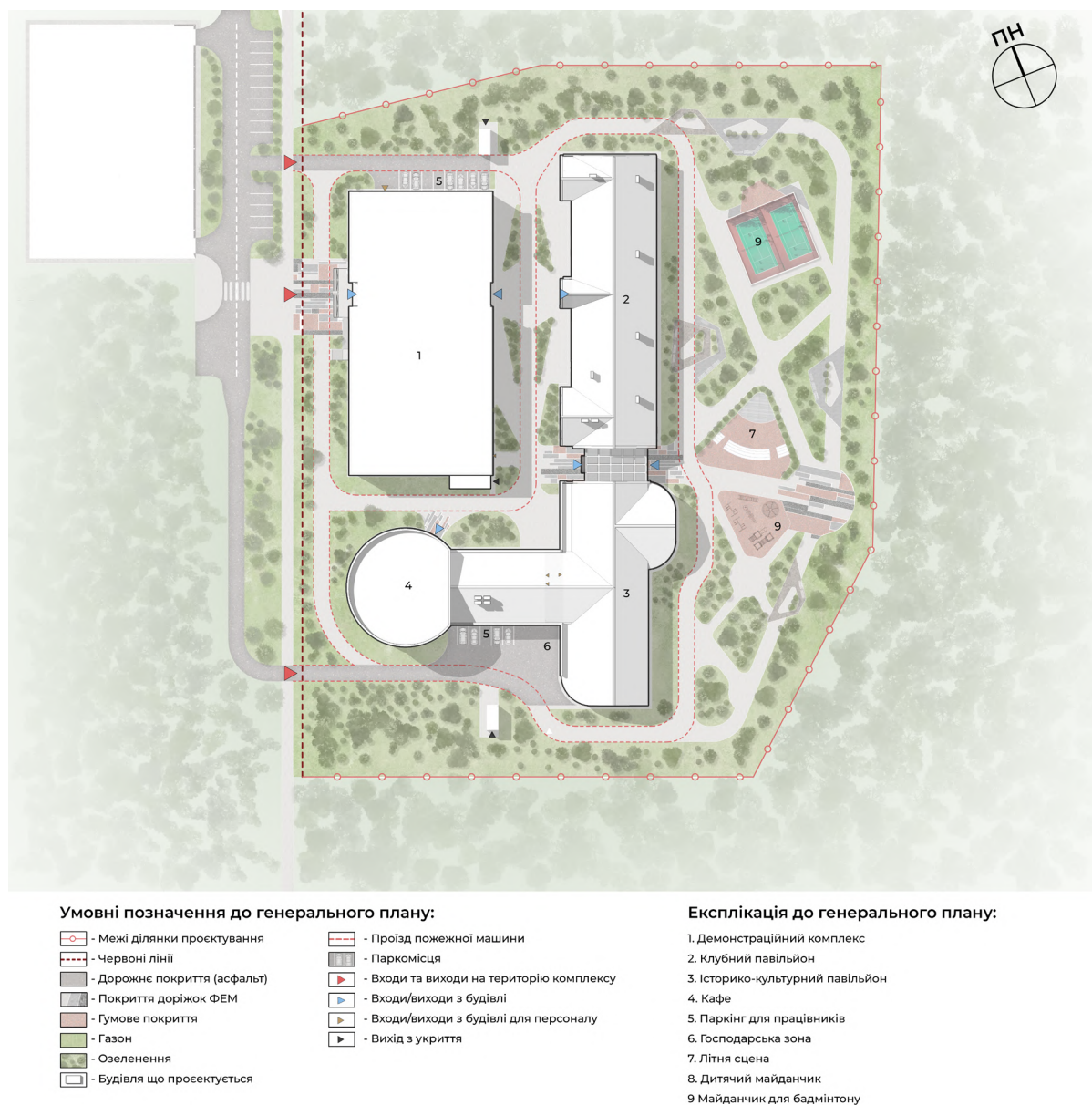

Рис. 3.5. Генеральний план

При формуванні містобудівного рішення були враховані червоні лінії забудови, намічені межі ділянки, санітарно-захисна зона річки Десна(100м).

Територія багатофункціонального культурного центру умовно поділена на окремі функціональні зони, що забезпечують логічність руху відвідувачів, оптимальне розміщення інженерно-транспортних шляхів та комфортне користування усіма об'єктами комплексу (рис. 3.5).

Зона забудови - у центральній частині ділянки зосереджені основні будівлі комплексу, що утворюють архітектурний ансамбль з павільйонів.

До нього належать:

1. Демонстраційний комплекс (1) – головна будівля, що першою зустрічає відвідувачів. Призначена для виставкових і презентаційних заходів, з запроектованими просторами лекційними залами. Тут також знаходиться приміщення адміністративно-управлінського апарату, що обслуговують увесь комплекс.
2. Клубний павільйон (2) – багатофункціональна споруда, призначена для проведення занять творчих студій, майстер-класів.
3. Історико-культурний павільйон (3) – простір для розміщення музейних експозицій, лекційних та освітніх програм з історії регіону та України.
4. Кафе (4) – об'єм у формі кола, розташований поряд з історико-культурним павільйоном, виконує функцію місця відпочинку та соціальної взаємодії відвідувачів комплексу. Кафе є чудовим місцем для перезавантаження під час прогулянки територією комплексу.

Рекреаційну зону сформовано в східній частині ділянки. Основним елементом цієї зони є мережа пішохідних доріжок (покриття ФЕМ), що об'єднує:

- Літню сцену (7), із амфітеатральними східцями та оглядовою терасою для проведення театральних виступів і концертів.
- Дитячий майданчик (8), відокремлений групою кущів і дерев для безпеки та створення затишної атмосфери активного відпочинку дітей дошкільного віку.
- Невеликі зони відпочинку з лавами й декоративними елементами мощення, розміщені вздовж пішохідних маршрутів.

Простір рекреаційної зони густо озеленено місцевими видами дерев та кущів, що забезпечує затінення у літній період і формує привабливий ландшафт. Використання підпірних стінок у місцях змін рельєфу дозволяє зберегти природні схили.

Фізкультурно-оздоровча зона - У північно-східному куті ділянки розташовано спортивний майданчик для бадмінтону (9), покритий гумовою крихтою, із регульованим освітленням та розташуванням за нормативною відстанню від вікон клубного павільйону. Відстані від ігрової зони до фасадів будівель відповідають нормам безпеки щодо шумового та фізичного впливу.

Господарська зона розташована в північній (для адміністрації) та південній (для кухні) частинах ділянки й включає:

- Паркінг для працівників (5), виконаний асфальтовим покриттям із розміткою, що забезпечує безпечну стоянку службового транспорту.
- Технічний проїзд та господарський двір (6) – проїзд для забезпечення поставок і вивезення сміття. Тут же розташовано майданчик для сміттєзбірників із дотриманням нормативних відстаней до вікон адміністративних приміщень демонстраційного комплексу.
- Доступ до цих проїздів обмежений автоматичними болардами, що дозволяє розмежовувати зони доступу відвідувачів комплексу.

Зона дитячого майданчика - окремий дитячий майданчик розташовано в східній частині ділянки, оточений зеленими насадженнями для візуального та функціонального відокремлення від інших зон. Гумове покриття підвищує безпеку під час ігор, а набори дитячого обладнання забезпечують різноманітні види активного дозвілля. Розташування здійснене з урахуванням сонцезахисних заходів (озеленення та перголи), що гарантує комфортну температуру протягом усього дня.

Вхідна група - головний вхід для відвідувачів організовано із західної частини ділянки, напроти центрального входу в демонстраційний комплекс (1). Простір перед входом оформлено декоративним мощенням із посадкою низькорослих кущів, що створює атмосферу «тихого фойє» поза межами будівлі.

Для аварійного та пожежного доступу передбачено проїзд пожежної техніки (позначено штрихпунктирною червоною лінією), який проходить по периметру усіх будівель з нормативними відступами від фасаду.

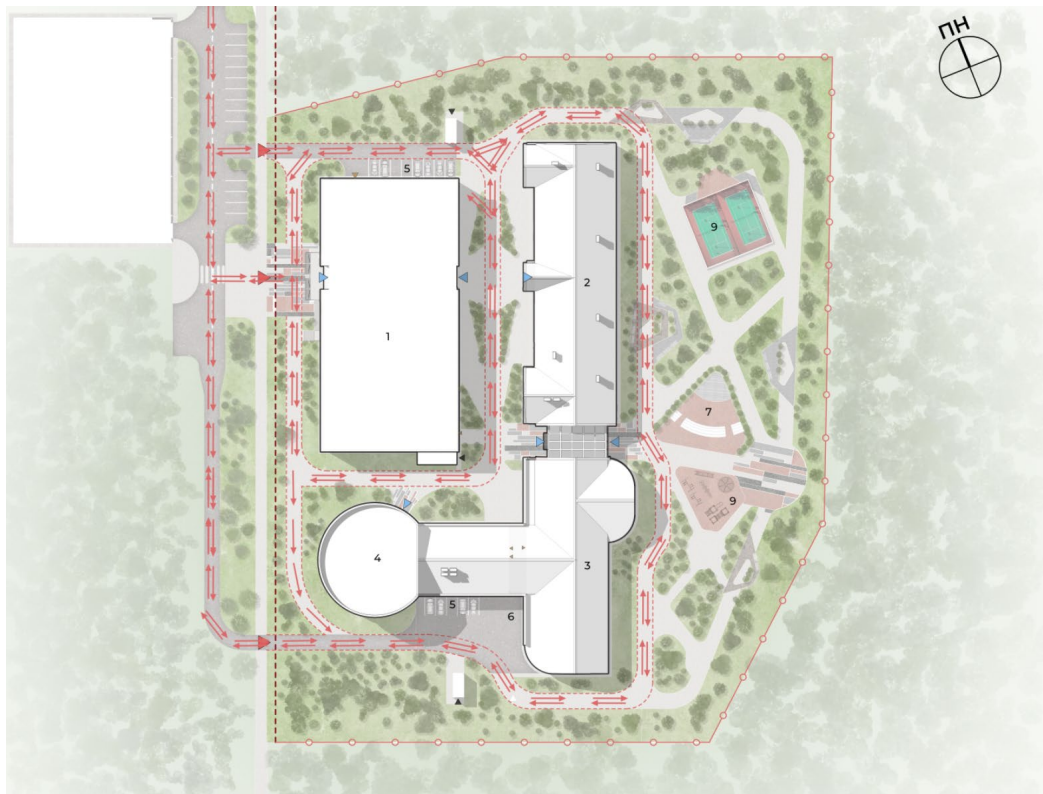
Огородження та периметр ділянки - територія комплексу має чітко визначені межі та суцільне огороження по всьому периметру. Межі ділянки узгоджені з червоними лініями. Огородження забезпечує безпеку і контроль доступу в години роботи комплексу й обмежує прохід сторонніх осіб у неробочий час.

Таким чином, кожна функціональна зона гармонійно інтегрована у загальну композицію генерального плану, забезпечуючи зручність користування, безпеку відвідувачів.

3.3.2. Рух пішоходів і транспорту

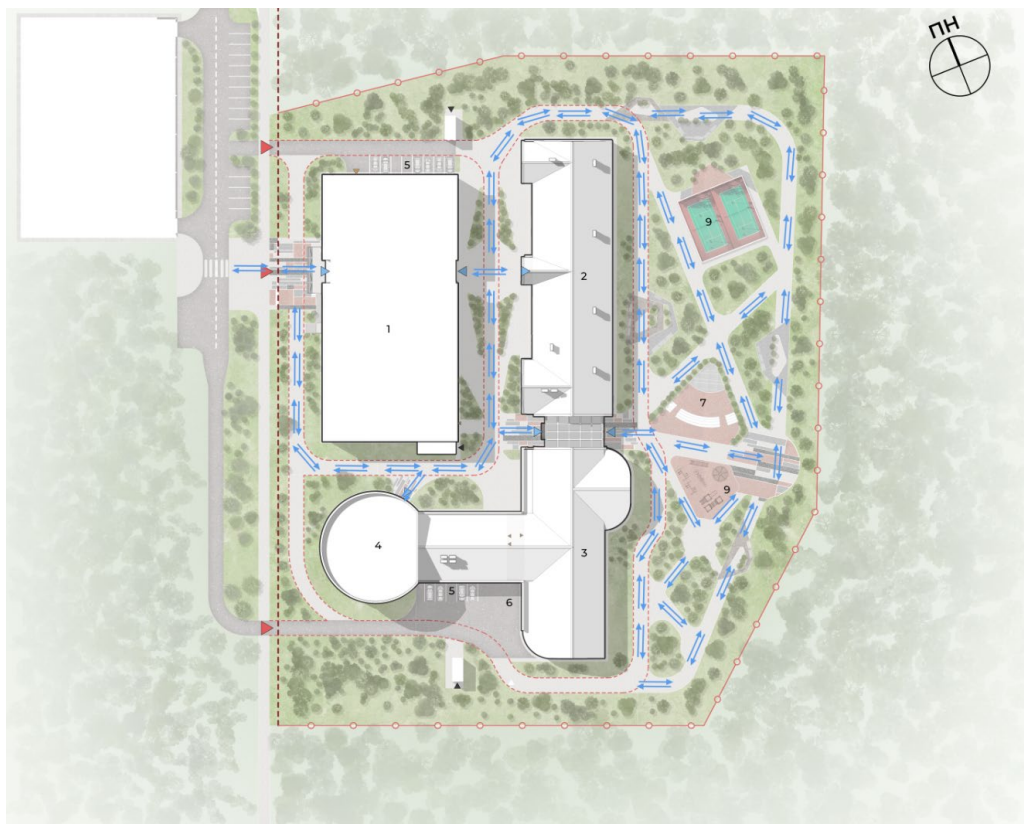
Для організації зручного доступу відвідувачів на територію культурного центру було обрано один основний напрямок під'їзду й підходу: з боку вулиці, що проходить уздовж західної межі ділянки. Саме ця вулиця забезпечує зв'язок із центральною частиною міста, зупинками громадського транспорту та найближчими житловими кварталами.

Дорога від центральних міських маршрутів (автобус, маршрутне таксі) до головного входу на територію займає близько 10 хвилин на легковому автомобілі й орієнтовно 40 хвилин пішки (відстань приблизно 3 км). Це дозволяє одночасно розв'язати питання доступності як для автомобілістів, так і для пішоходів.

↔ - Рух пожежного автомобіля

Рис. 3.6 Рух транспорту

↔ - Рух пішоходів

Рис. 3.7 Рух пішоходів

Передбачено мережу пішохідних доріжок із твердим покриттям, що враховують наступні основні напрямки руху відвідувачів:

- Від головного входу на територію до центрального входу демонстраційного комплексу: широкі мощені доріжки, оздоблені декоративними бордюрами, які логічно ведуть до центрального фасаду будівлі. По обидва боки розташовані лавки та невеликі зелені островці озеленення.
- Зі східного входу демонстраційного комплексу до клубного (2), історико-культурного (3) павільйонів та кафе (4).
- Від східного виходу з клубного та історико-культурних павільйонів відвідувачі потрапляють у простір, який плавно перетікає в прогулянково-рекреаційну зону. Цей маршрут виконаний у вигляді вигнутих доріжок, спроектованих відповідно до рельєфу ділянки та існуючих зелених насаджень.

Усі пішохідні маршрути обладнані ліхтарями й точковими світильниками для підсвітки і сигнальними маркерами, що дозволяє безпечно рухатися територією у вечірній час. Також по периметру головних доріжок розміщені сміттєві баки та інформаційні стенди з картою комплексу й правилами поведінки.

Організація транспортного руху

Транспортна схема генерального плану спроектована з урахуванням розділення потоків обслуговуючого транспорту, персоналу та екстрених служб.

1. В'їзд обслуговуючого транспорту та персоналу

В'їзд організовано зі сторони південно-західного кута ділянки через автоматичний болард. Цей під'їзд веде безпосередньо до господарської зони, де розташовані:

- Паркінг для працівників

- Майданчик для сміттєзбірників із дотриманням нормативних відстаней.
- Розворотний майданчик, щоб вантажний транспорт міг виїхати без заднього ходу.

2. Заїзд сміттєвоза

- Рух сміттєвоза до майданчика зі сміттєзбірниками здійснюється за зафіксованим маршрутом із жорстко обмеженою зоною маневрування.
- Місце розвантаження розташоване за межами основних пішохідних маршрутів, щоб під час обслуговування не створювати перешкод для відвідувачів.

3. Проїзд пожежного транспорту

- Навколо усіх будівель передбачений проїзний тротуар із покриттям шириною 3,5 м.
- Цей проїзд забезпечує пожежній техніці безпосередній доступ до фасадів і технічних входів у разі надзвичайної ситуації.
- Опорні точки доступу для пожежних рукавів розміщено через кожні 30 м уздовж фасадів згідно з ДБН, що гарантує можливість оперативного під'єднання обладнання.

4. Автостоянки для відвідувачів

- Окремо від обслуговуючого транспорту передбачений паркінг для відвідувачів у північно-західній частині ділянки (біля спортивного майданчика).
- Паркувальні місця мають тверде покриття (асфальтобетон), розмічені відповідно до стандарту ДБН щодо розмірів машиномісць (2,5 × 5 м). Виділено по одному місцю для маломобільних груп біля найкоротшого пішохідного маршруту до головного комплексу.

5. Рух легкового транспорту й таксі

- Основний потік легкових автомобілів прямує до центральної зони посадки-висадки перед головним входом. Це дозволяє таксистам та легковикам доставляти гостей, тимчасово зупиняючись на тротуарі, не перетинаючи інших транспортних маршрутів.
- Пішохідний перехід від стоянки легкового транспорту до головного майданчика позначено контрастною фарбою.

Інклюзивний доступ

- Усі тротуари й пандуси обладнані пониженнями на перехрестях різних покриттів із тактильною плиткою.
- Ширина пішохідного маршруту в найменших перетинах становить не менше 1,5 м, що відповідає вимогам ДБН щодо маломобільних груп населення [ДБН В.2.2-40:2018].
- Передбачено відокремлені місця для стоянки автомобілів людей з інвалідністю поруч із входом до демонстраційного комплексу.

Таким чином, запроектована система руху пішоходів і транспорту забезпечує:

1. Зручний і безпечний доступ відвідувачів як за допомогою громадського, так і приватного транспорту;
2. Чітке розділення потоків пішоходів та різних категорій транспортних засобів;
3. Відповідність вимогам ДБН щодо доступності та пожежної безпеки в об'єктах культурно-освітнього призначення;
4. Раціональне розташування паркінгів і зон обслуговування, що сприяє безперебійній експлуатації комплексу.

3.3.3. Техніко-економічні показники генерального плану

Площа території – 19 500 м² (100 %)

Площа забудови – 4 900 м² (25,1 %)

Площа озеленення – 9 430 м² (48,4 %)

Площа мощених ділянок – 5 170 м² (26,5 %)

4. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ

4.1 Концепція

Культурний комплекс розміщено на межі берегової смуги річки Десна та мішаного лісу, що відразу задає основну ідею проєкту – тісний зв'язок із природою та водними ландшафтами. Завдання полягає у створенні осередку, який одночасно стане затишним місцем відпочинку для чернігівців і привабливою точкою для туристів. Місцеві відвідувачі зможуть у вихідні дні насолодитися спокоєм серед дерев, взяти участь у гуртках традиційних ремесел, відвідати лекції та культурні події просто неба. Туристам же пропонується відкрити для себе історичні експозиції про регіональні традиції та побачити безпосередньо процес виготовлення народних виробів на майстер-класах.

Щоб зберегти природну пластичність рельєфу й не порушити лісовий масив, архітектурне рішення спирається на систему окремих одно- та двоповерхових павільйонів. Кожен з них має свій функціональний характер: тут розташовуються виставкові зали, студії ремесел, конференційні простори та кафе.

Відчуття природності посилюють матеріали фасадів: тут застосовано натуральне дерево та клінкерну цеглу, які органічно поєднані з термодощкою. Паралельно використовуються сучасні металеві касети з анодованого алюмінію та велике панорамне скління, що разом створюють виразний контраст і надають споруді динамічного характеру. На частині дахів передбачено озеленення, яке знижує тепловий вплив і сприяє гармонійному вплітання павільйонів у природний ландшафт.

Рис. 4.1 Загальний вигляд будівлі

Рис. 4.2 Загальний вигляд будівлі

4.2 Функціональне зонування

У планувальній структурі культурного комплексу виокремлено п'ять функціональних зон: демонстраційно-лекційний комплекс, кафе, приміщення адміністративно-управлінського апарату, приміщення клубного комплексу (майстерні) та приміщення історико-культурного комплексу. Такий розподіл створює логічний і водночас емоційно-комфортний шлях для відвідувача.

Панорамні вікна, широкі проходи та відкриті галереї підтримують візуальний зв'язок із навколишнім лісом і береговою смугою Десни, створюючи відчуття єдності з природою та інтуїтивної орієнтації на ділянці. Завдяки чіткому зонуванню комплекс максимально ефективно використовує простір, забезпечуючи комфортне пересування та сприятливі умови для культурно-освітньої діяльності й відпочинку.

Вхідна група організована навколо просторого центрального фойє, оснащеного інтерактивними панелями для навігації, стійкою рецепції, гардеробом, буфетом та сучасними санвузлами. Саме це фойє формує перше враження відвідувача: тут використано міцні зносостійкі підлогові покриття, а зручні місця для очікування й чіткі вказівники сприяють швидкій орієнтації в просторі.

З центрального входу простягається чітка лінійна вісь - від дверей фойє через наскрізний коридор до наступного павільйону комплексу. Повернувши праворуч, гості потрапляють у багатофункціональну залу.

Приміщення демонстраційного комплексу включають головну багатофункціональну залу, додаткову лекційну залу та допоміжні приміщення при сцені. Голова зала спроектовану з урахуванням гнучкості: модульні мобільні перегородки та адаптивні меблі дозволяють швидко змінювати конфігурацію під конференції, виставки чи майстер-класи. Акустичні панелі в стелях і панорамне скління забезпечують комфортні умови для сприйняття інформації та візуальний зв'язок із навколишнім ландшафтом, наповнює інтер'єр природним світлом.

Додаткова лекційна зала призначена для невеликих семінарів і презентацій, а суміжні з нею технічні та гримерні кімнати при сцені гарантують комфорт і зручність для доповідачів і виконавців.

Кафе - Приміщення винесено в окремий блок із самостійним входом безпосередньо з вулиці, що забезпечує обслуговування як відвідувачів заходів комплексу, так і випадкових перехожих. Потрапляючи всередину, відвідувачі опиняються у просторому залі зі столиками, де панорамні вікна відкривають широкий вигляд на зелений ландшафт і створюють відчуття безшовного злиття інтер'єру з природою. Зал плавно переходить у відкриту терасу, вона стає чудовим місцем для спілкування на свіжому повітрі та насолодою навколишнім ландшафтом. Система регульованого освітлення дозволяє швидко міняти атмосферу від ранкових сніданків до вечірніх дегустацій вина.

Кухонна зона спроектована за принципом зручності: гарячий і холодний цехи, мийна та холодильна камера розташовані поряд, щоб персоналу було легко і швидко перевозити страви від місця приготування до обіднього залу. Це забезпечує злагоджену роботу персоналу й мінімізує час між приготуванням страв і подачею їх до столу.

Приміщення адміністративно-управлінського апарату - знаходяться в основному павільйоні, займаючи перший та другий поверхи. Блок має власний службовий вхід і водночас зручні внутрішні зв'язки з головними функціональними блоками комплексу.

Планування передбачає розміщення кабінету директора та його заступника поруч із переговорною залюю - це забезпечує оперативність управлінських зустрічей та прийому зовнішніх делегацій. Поруч розташований кабінет програмного координатора, відповідального за організацію виставок, лекцій і майстер-класів, а також кабінет куратора експозицій, де відбувається взаємодія з художниками, музеями й галереями.

Для ефективного маркетингового просування передбачено окремий кабінет PR та маркетингу, а також приміщення відділу роботи з відвідувачами, що координує екскурсійні групи та опрацьовує зворотний зв'язок. Бухгалтерія

включає робочий кабінет головного бухгалтера, підсобні приміщення та касу. Юридичний відділ, що відповідає за договірну документацію та правовий супровід проєктів, розташований у безпосередній близькості від архіву та кімнати зберігання документів.

Кімната персоналу та санвузли для співробітників забезпечують комфорт і створюють необхідні умови для відпочинку під час перерв. Серверна/ІТ-відділ розміщені в окремому приміщенні з підвищеним рівнем безпеки та клімат-контролем. Така структурна організація сприяє чіткій координації всіх адміністративних і проєктних процесів, забезпечуючи стабільну роботу комплексу та своєчасне реагування на потреби як відвідувачів, так і працівників.

Приміщення клубного комплексу (майстерні) - винесено в окремий блок із власним входом та внутрішнім коридором, що зв'язує всі функціональні зони. На рівні першого поверху розташовані гончарна, склярська та різьбярська майстерні, а також ковальська майстерня із виділеною зоною безпечного обладнання. Ці простори спроектовані з урахуванням вентиляції виробничого типу та міцних стінових та підлогових покриттів, що витримують підвищені навантаження й умови експлуатації.

Поруч із майстернями розташовані секції для зберігання матеріалів та окреме складське приміщення для інструментів і габаритних заготовок. Таке зонування гарантує оперативне поповнення робочих місць необхідними ресурсами без пересування майстрів через громадські зони. Окремі приміщення відведено під лекційну залу і велику танцювальну студію, з роздягальнями, душовими та санвузлами, що забезпечує комфортну експлуатацію.

Загальна протяжність коридору дозволяє організувати чіткі маршрути пересування між зонами, а великі вікна та скляні перегородки у навчальних приміщеннях створюють достатньо природного світла та візуальний контакт із зовнішнім середовищем.

Вікна в гончарній, склярській та різьбярській залах виконані як великі розсувні панелі: в разі потреби їх відкривають і таким чином утворюють плавний перехід

до вуличного простору. Це дозволяє проводити заняття просто неба та швидко трансформувати робочий простір відповідно до формату заїнять та пори року.

Приміщення історико-культурного комплексу –розташовані в окремому блоці, який легко визначається за великою вигнутою скляною стіною головної експозиційної зали. Саме ця зала формує серцевину блоку - простір для постійної колекції, де виставкові стенди і вітрини гармонійно поєднані з рухливою системою освітлення та модульними конструкціями для демонстрації артефактів та експонатів. Поруч із нею знаходиться гнучкий виставковий простір, призначений для тимчасових експозицій; тут легко міняти розташування перегородок та налаштовувати маршрути руху відвідувачів залежно від теми показу.

Поряд знаходяться мультимедійний зал історичних реконструкцій - обладнаний зоною для інтерактивних інсталяцій і архівно-бібліотечний комплекс, де відвідувачі можуть ознайомитися зі стародавніми документами та книгами. У лаунж-зоні з кав'ярнею можна обговорити побачене, відпочити після дослідження виставки. Для тимчасового зберігання змінних експонатів передбачено окреме приміщення з контрольованим кліматом.

Таким чином, історико-культурний комплекс поєднує потужний музейний простір, сучасні технології презентацій і комфортні зони відпочинку, що забезпечує цілісний досвід занурення у спадщину регіону.

Ландшафтна територія комплексу органічно вплітається в навколишній природний контекст. Система пішохідних маршрутів прокладена з урахуванням існуючого рельєфу й вікових дерев, що дозволяє мінімізувати втручання в екосистему. Декоративне озеленення поєднує локальні види чагарнику й трав'янистих рослин із сезонними квітниками.

Елементи зовнішнього освітлення виконані в лаконічному стилі – низькі стовпчики з теплого світла LED-ламп уздовж доріжок та приховані точкові світильники. Меблювання ландшафту складається із модульних лав з металу та

дерева, таблиць із QR-кодами для самостійної аудіо-екскурсії. Вся територія спроектована таким чином, щоб відвідувач міг відчувати єднання із природою, не жертвуючи комфортом і функціональністю публічних просторів.

4.3 Техніко-економічні показники будівлі

Загальна площа -1 поверху (укриття) – 1 012 м² (18,71 %)

Загальна площа 1-го поверху – 3 957,8 м² (73,18 %)

Загальна площа 2-го поверху - 438,2 м² (8,10 %)

Загальна площа будівлі - 5 408 м² (100 %)

5. ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ

5.1 Специфікація матеріалів та декору

1	Назва 2	Матеріал 3	Колір 4	Вид покриття 5
2	Підлога	Наливна підлога під бетон		Глянцеве
3	Стіни	Панелювання з ЛДСП Kronospan		Матове
4	Стіни	Плитка керамічна		Глянцеве
5	Вікна	Алюмінієвий профіль віконний/тоноване скло загартоване		Матове/глянцева
6	Стеля	Рейки 95x45 з кроком 100 мм		Матове
7	Плінтус	ПЛІНТУС ПРИХОВАНОГО МОНТАЖУ 100 ММ		Матовий
8	Вхідні двері	профіль дверний, шпонований/тоноване скло загартоване		Матове/глянцева
9	М'які меблі 1	Рогожка		М'яке, шорстке
10	Стілець	Метал/дерево		Глянцеве
11	Стелаж	Дерево		Матове

12	Стіл	Масив дерева/натуральний камінь		Матовий
13	Світильники спотові	Метал		Матовий
14	Декоративна рослина	Декоративна топіарія		-

5.2 Особливості розгортання функціональних процесів

Гончарна майстерня – одна з майстерень клубного комплексу, де можуть виготовляти свої вироби локальні майстри, на вихідних проводяться майстер класи для усіх бажаючих . Просторово-планувальна структура передбачає поділ на такі функціональні зони: вхідна та мийна зона, зона приймання та підготовки глиняної маси, зона формування виробів на гончарному колі, основна робоча зона , зона попереднього сушіння та зберігання. Розгортання функціональних процесів у гончарній майстерні ґрунтується на принципі послідовності технологічних операцій, мінімізації переміщень матеріалів і готових виробів, а також забезпеченні безперешкодного зв'язку між окремими виробничими ділянками.

Рис. 5.1 Зовнішній вигляд інтер'єру

Рис. 5.2 Зовнішній вигляд інтер'єру

5.3 Об'ємно-просторові властивості архітектурної форми

Гончарна майстерня розташована на першому поверсі клубного павільйону. Просторове планування враховує логістичні шляхи і забезпечує швидкий доступ до санвузлів, а також вихід до двору, через розсувні скляні перегородки. Гончарна майстерня спроектована як цілісний простір, у якому кожен об'єм відчувається органічно та логічно: від приймальної зони до зони пакування готових виробів. Основна геометрія приміщення закладена так, щоб розгорнути виробничий цикл вздовж стіни, де панорамне скління забезпечує достатню кількість денного світла, та приємний вид на ліс в процесі роботи.

5.4. Способи узгодження окремих елементів середовища в межах загального композиційного рішення

Домінантним елементом гончарної майстерні є система з гончарних кругів, розташованих уздовж панорамного вікна, що створює сильну вісь усього простору і організовує рух майстрів навколо себе. Ця композиція підкреслена дерев'яною рейковою стелею, яка веде погляд від входу прямо до робочих місць, задаючи ритм інтер'єру. Площина стелі контрастує з гладкою світло-сірою

підлогою, а натуральний відтінок дуба надає інтер'єру тепла й одночасно структурує сприйняття простору.

Вертикальні елементи вітрин-стелажів із натурального дерева, встановлені уздовж стіни створюють «живу стіну» для експозиції готової кераміки та інструментів, водночас формуючи легке зонування. Завдяки чітким вертикалям і повторюваному ритму кожен функціональний блок майстерні гармонійно вписаний у цілісну концепцію простору.

Усі елементи - від стільниць до поверхонь стін - об'єднані одною стилістикою: натуральна фактура дерева, спокійні сіро-білі тони, акценти зелені рослин і округлі форми забезпечують єдність та цілісність інтер'єру. Завдяки цьому майстри почуваються вільно, працюють у надихаючому середовищі, а відвідувачі одразу розпізнають основні функціональні елементи простору.

5.5. Характеристика елементів обладнання та благоустрою

Елементи обладнання, що можна виділити в гончарній майстерні:

- Загальні робочі столи – круглі бетонні стільниці діаметром 1,2 м на дерев'яній основі (витримують підвищені навантаження, забезпечують зручну робочу поверхню для ліпки й обвалювання).

- Робочі місця з гончарними кругами біля вікна – розташовані вздовж панорамного скління, кожен на дерев'яній платформі з регульованим кріпленням та підставками для інструментів; забезпечують максимальне природне освітлення і комфорт при роботі з глиною.

- Стільці-табурети – регульовані по висоті металеві стільці, що дозволяють майстрам обирати оптимальне положення під час роботи.

- Полиці й шафи для зберігання матеріалів

- Вбудовані відкриті полиці – дерев'яні стелажі з полицями для готових виробів

- Закриті тумби під стелажимами – полиці, закриті дверцятами (для зберігання глини, інструментальних наборів і дрібного приладдя).

5.6. Характеристика засобів візуальної комунікації

Візуальна комунікація в гончарній майстерні реалізована через поєднання інтуїтивного зонування меблями та кольорових акцентів. Зони гончарних кругів, загальних столів, полиць чітко визначені завдяки розташуванню елементів меблювання, контрастним вставкам на стінах і підлозі, а також мінімалістичним табличкам із назвами («Гончарний круг», «Зона інструментів») та QR-кодами з посиланням на відео-інструкції з користування інвентарем. Також присутні піктограмам біля мийок і розеток. Біля входу розташовано великий напис «Гончарна майстерня» з короткими правилами користування, розкладом проведення найближчих подій.

5.7. Колористичне та світлотехнічне рішення

Колористична гамма гончарної майстерні побудована на поєднанні світло-нейтральних тонів із теплими натуральними акцентами. Стіни виконані у матових світло-сірих відтінках в поєднанні з дерев'яною текстурою, що створює фон, який не відволікає від роботи з матеріалом і добре відбиває загальне освітлення. Підлога - наливна під бетон глянцевого покриття світло-сірого відтінку - практична для очищення від глиняних залишків і дозволяє чітко розрізняти кольори матеріалів та інструментів.

Меблювання та обладнання підкреслюють цю палітру: столи зі стільницею з натурального каменю, дерев'яні полиці, платформи під гончарні круги та столи виготовлені з ясеня з матовою лакованою поверхнею. Завдяки цьому меблі органічно вписуються в інтер'єр і створюють відчуття єдності з природним походженням матеріалу. Панорамні вікна з антрацитовим алюмінієвим профілем пропускають багато денного світла.

Акцентними елементами, що оживляють простір, є керамічні вазони з декоративною топіарією. Їхній насичений зелений колір поєднується з нейтральним тлом і слугує «яскравим маяком». Також цікавим елементом є стінка облицьована керамічною плиткою з геометричним узором, кольору глини.

Світлотехнічне рішення майстерні передбачає гнучкість і чітке зонування за інтенсивністю та типом світла, щоб забезпечити комфорт під час різних етапів роботи з глиною. Основне освітлення реалізоване лінійними LED-світильниками (4000 К), вмонтованими у рейкову стелю з дерев'яних ламелей. Таке нейтральне біле світло гарантує правильне відтворення кольору глини та глазури під час ліпки і формування деталей, забезпечуючи приблизно 500 лк на робочих поверхнях.

Над кожним гончарним кругом встановлено регульовані трекові споти, що дозволяють спрямувати світло безпосередньо на робочу поверхню круга та запобігти появі тіней. Уздовж стіни з полицями вмонтовані LED-стрічки в металевому профілі (3000 К), які забезпечують комфортне розсіяне світло.

Кожне робоче місце з гончарним кругом оснащено настільною лампою на гнучкому кронштейні (денне світло 5000 К). Це дозволяє майстру варіювати освітленість під час деталізації поверхні виробу, фіксувати найменші нюанси текстури глини й контролювати процес формування. Завдяки такому поєднанню загального, зонального й акцентного світла створюється комфортне середовище, яке адаптується під різні етапи творчої роботи й одночасно підкреслює натуральні текстури матеріалів та теплі дерев'яні елементи інтер'єру.

5.8. Способи досягнення ергономічної відповідності

Гончарна майстерня спроектована так, щоб відповідати антропометричним, фізіологічним, психологічним, гігієнічним і соціальним вимогам користувачів. Робочі місця з гончарними кругами розташовані на платформах з можливістю регулювання висоти від 750 до 900 мм, що дає змогу пристосувати їх до індивідуального зросту майстра і знизити навантаження на спину та плечі. Стільці-табурети із регульованою висотою (від 450 до 650 мм), оснащені гумованими ніжками, забезпечують стійкість і комфорт навіть на легкому забрудненні підлоги глиною. Оптимальна відстань у 1,2 м між гончарними кругами і загальними робочими столами дозволяє безперешкодно пересуватися.

Психологічний комфорт досягається продуманою кольоровою гамою та якістю матеріалів: стіни у матовому світло-сірому кольорі й панелі з ЛДСП Kronospan чисто-білого відтінку створюють нейтральний фон, який не відволікає від професійного процесу, а дерев'яна рейкова стеля і полиці з натурального дуба надають відчуття тепла й природного затишку. Панорамні вікна наповнюють простір денним світлом і дозволяють відчутти зв'язок із навколишнім середовищем. Декоративні вазони з топіарією виконують роль живих акцентів, що психологічно розвантажують і сприяють зниженню стресу під час тривалого перебування у майстерні.

Гігієнічна відповідність досягається через вибір матеріалів і комфортний мікроклімат. Наливна підлога під бетон зі світло-сірими глянцевиими тонами легко очищується від глиняних залишків, а матове панелювання та лакована деревина не накопичують пил. Чотири мийки з фільтрами, розташовані у безпосередній близькості до робочих зон, дозволяють швидко усувати глиняні відходи. Припливно-витяжна система вентиляції підтримує оптимальну вологість (50–60 %) і температуру (20–22 °C), що необхідно для комфортного сушіння та подальшого випалювання кераміки.

Соціальна відповідність реалізована через відкриту, але функціонально зоновану організацію простору: зона з гончарними кругами, розміщена біля вікна, плавно переходить у зону загальних столів для ліпки та обвалювання, а поруч, уздовж стіни, розташовані стелажі для інструментів і готових виробів. Завдяки такому компонуванню кожен учасник має можливість як працювати індивідуально, так і взаємодіяти з колегами, не відчуваючи обмежень у свободі пересування.

Технічне освітлення також інтегроване з ергономічними завданнями: лінійні світильники стелі забезпечують рівномірне, нейтральне біле світло, необхідне для формування гладких поверхонь і точного розпізнавання відтінків глини та

глазурі. Підсвітки над кожним гончарним кругом спрямовані на робочу поверхню, нівелюючи тіні під час обертання глини.

Висновки

Інтер'єр гончарної майстерні спроектовано так, щоб створити гармонійне, функціональне та комфортне середовище, адаптоване до потреб майстрів і відвідувачів. Поєднання нейтральних світло-сірих та білих поверхонь із теплими дерев'яними елементами стелі й меблюванням, а також розміщення живих акцентів озеленення забезпечує відчуття затишку, натхнення та захищеності. Збалансоване колірне та світлотехнічне рішення, великі панорамні вікна та чітке зонування (гончарні круги, робочі столи, полиці, зона відпочинку) створюють простір, сприятливий як для зосередженої індивідуальної творчості, так і для спілкування у колективі.

6. КОНСТРУКТИВНЕ РІШЕННЯ

У дипломному проєкті культурного центру в місті Чернігів застосовано каркасно монолітну конструктивну систему, яка найкраще відповідає як архітектурному задуму, так і інженерно-будівельним умовам місцевості.

Висота поверхів (від підлоги до стелі):

Укриття – 2,8-3 м

Вестибюль – 5,5 м

Блок кафе/ресторану – 4 м

Блок адміністрації (1, 2 поверх) – 3 м

Блок виставкових приміщень – 4 м

Блок майстерень – 4,5 м

Блок лекційних зал – 5,5 м

6.1 Фундаменти

Конструктивне рішення фундаментів виконано з урахуванням водонасичених алювіальних ґрунтів правобережної тераси Десни та високого рівня ґрунтових вод. Для забезпечення необхідної несучої здатності й контролю осідань застосовано буронабивні палі Ø 400–600 мм із обсадженням або разбурюванням торф'яного шару до рівня несучих пісків, заглиблені на 5,0 м до щільних пісків, в обхід слабких торф'яних прошаркі та врахуванням сезонних коливань рівня ґрунтових вод.

Залізобетонний ростверк, що об'єднує палі в єдину просторову систему, виконано у вигляді монолітної плити товщиною 400 мм із локальними підп'ятниками під колони. Ця конструкція рівномірно розподіляє навантаження від каркасної системи будівлі та запобігає диференціальному осіданню навіть за умов нерівномірного рельєфу.

Оскільки комплекс має одноповерхову композицію, розтерек створює міцну основу для встановлення рамкових колон і навісних конструкцій. Такий підхід гарантує довговічність і стійкість споруди, а також полегшує інтеграцію будівлі в існуючий ландшафт.

6.2 Стіни та перегородки

Каркас будівлі складається з залізобетонних колон перерізом 300×300 мм, встановлених за модульною сіткою осей для оптимального розподілу навантажень і чіткого просторового зонування. Міжколонні прольоти заповнено зовнішніми огорожувальними конструкціями: цегляна кладка 250 мм, яка забезпечує необхідну міцність і звукоізоляцію та зовнішній теплоізоляційний шар із мінераловатних плит 150 мм.

Такий конструктивний піріг гарантує:

- рівномірну передачу вертикальних навантажень на каркас;
- досягнення нормативних значень опору теплопередачі зовнішніх огорожень;
- простоту монтажу та подальшого обслуговування фасадної системи.

У місцях стиків колон і стін передбачено установку деформаційних швів шириною не менше 10 мм, заповнених еластичним герметиком, що забезпечує довговічність і герметичність конструкції.

Внутрішні перегородки підбрано залежно від їхнього призначення та вимог до акустики й мобільності. У виставкових залах застосовано модульні панелі на алюмінієвому каркасі (товщина 90–100 мм) з ламінованих МДФ-панелей і заповненням мінеральною ватою, що дозволяє швидко змінювати конфігурацію простору й забезпечує базову звукоізоляцію. У конференц-залах і лекційних аудиторіях використано сталевий каркас 100×50 мм, обшитий двома шарами гіпсокартону з мінераловатним прошарком ≥ 100 мм, що гарантує нормативний клас звукоізоляції. У майстернях ремісничих робіт перегородки виконано з цегли 120 мм, які витримують локальні навантаження й легко піддаються доопрацюванню під технологічні отвори. В зоні фойє та громадських

просторів - мобільні панелі на роликівих направляючих із легких композитних матеріалів, що забезпечують оперативне зонування під різні формати заходів. В усіх рішеннях передбачено вогнестійкість EI 30–60 і герметизацію швів сертифікованими акустичними герметиками згідно з вимогами ДБН В.1.1-7:2016 [11]

6.3 Перекриття

Перекриття - монолітна залізобетонна плита товщиною 200 мм із залізобетонними балками й двошаровим армуванням для забезпечення необхідної несучої здатності та тріщиностійкості.

Пиріг підлоги 1-го поверху

1. Підготовчий шар: піщана подушка, товщина 200 мм - виконує дренажні функції, рівномірно розподіляє навантаження на основу.
2. Гідроізоляційна мембрана - захищає залізобетонну плиту від капілярного підсосу вологи.
3. Теплоізоляція: XPS-плити товщиною 150 мм - гарантують високий рівень теплоізоляції, знижують тепловтрати через підлогу.
4. Монолітна залізобетонна плита підлоги, товщиною 200 мм - армована, тріщиностійка.
5. Цементно-піщана стяжка, товщиною 70 мм - вирівнює поверхню, слугує основою для фінішного покриття.
6. Фінішне покриття - в залежності від функціонального призначення приміщення (ламінат, керамічна плитка, вініл тощо).

Пиріг міжповерхового перекриття

1. Підшивка стелі: дерев'яні рейки на металевому каркасі, або система грильято - забезпечують чистову обшивку та приховують інженерні комунікації.
2. Монолітна залізобетонна плита перекриття, товщиною 200 мм - з двошаровим армуванням для підвищеної жорсткості.

3. Гідро- та пароізоляція - з боку верхнього приміщення для захисту від водяної пари і можливих протікань.
4. Цементно-піщана стяжка, товщиною 70 мм - забезпечує рівну горизонтальну поверхню для укладки покриттів.

6.4 Покрівля та дах

Для забезпечення архітектурної виразності та функціональності застосовано комбіновану систему дахів, що складається із скатних і плоских елементів. Таке рішення дає змогу підкреслити індивідуальний характер кожного об'єму будівель і водночас оптимізувати конструктивні параметри з урахуванням кліматичних особливостей регіону.

Скатні дахи покривають майстерні, історико-культурний комплекс та кухню. Несучою основою в цих зонах слугує кроквяна система, виконана з профільованих сталевих ферм із дерев'яними накладками в місцях сполучення, що поєднує високу несучу здатність із теплотехнічними властивостями натурального дерева. Покрівельне покриття - фальцева система із тонколистової сталі з антикорозійним захисним шаром. Між фальцевим листом і обрешіткою передбачено вентиляційний зазор, який забезпечує природню циркуляцію повітря та запобігає накопиченню вологи в теплоізоляційному шарі.

Конструктивний пиріг скатної покрівлі включає такі шари:

- Внутрішнє оздоблення із вологостійкого гіпсокартону, пофарбованого водоемульсійною фарбою.
- Пароізоляційна мембрана (алюмінієва фольга або поліетиленова плівка зі зварними швами), що запобігає проникненню теплого вологого повітря до теплоізоляції.
- Теплоізоляція з мінераловатних плит (товщина 200 мм), котра гарантує необхідний рівень термоопору.

- Дерев'яна контробрешітка, що формує провітрювання між теплоізоляцією та нижнім шаром обрешітки.
- Гідроізоляційна мембрана (полімерні бітумні полотна з посиленням скловолокном).
- Обрешітка (профільований оцинкований або дерев'яний брус) для кріплення металевого покриття.
- Вентиляційний прошарок
- Фальцева покрівля зі сталі з полімерним захисним покриттям.

У зоні плоских дахів застосовано монолітне залізобетонне перекриття із влаштованим ухилом до внутрішніх водоприймальних воронок. Основна несуча система цих дахів сформована із монолітної плити перекриття, яка передає навантаження на колони й стіни.

Конструктивний піриг плоскої покрівлі включає такі шари:

- Керамзитове стяжка, що формує необхідний поздовжній і поперечний ухил і захищає нижні шари від механічних пошкоджень та ультрафіолетового випромінювання.
- Вирівнююча цементно-піщана стяжка з ухилом (1,5–2 %).
- Перший шар пароізоляції (поліетиленова плівка товщиною 0,2 мм).
- Теплоізоляція з екструдованого пінополістиролу (PIR-плити товщиною 150–200 мм) із антикорозійними властивостями та високим термічним опором.
- Другий шар пароізоляції (самоклеюча бітумно-полімерна мембрана).
- Бітумно-полімерна гідроізоляційна мембрана (з посиленням армуванням).
- Монолітна плита перекриття зі збірного або монолітного залізобетону.

Плоскі дахи обладнані внутрішньою системою водовідведення: у кожній водоприймальній воронці встановлено сітковий фільтр для затримки крупного сміття та перехідний монтажний елемент, що з'єднується із зливними трубами, прокладеними всередині стін будівлі. Система проєктована з урахуванням

мінімального ухилу, необхідного для безперешкодного відтоку дощової води, й оберігає будівлю від застою вологи та негативного накопичення опадів.

Завдяки комбінованому підходу до облаштування дахів комплекс набуває різноманітного силуету, де скатні й плоскі дахи гармонійно поєднуються між собою, забезпечуючи водночас надійний кліматичний захист, економію енергії та ефективно відведення води.

6.5 Підлога

Покриття підлоги підібрано з урахуванням характеру використання кожної зони центру:

- Громадські простори та вестибюлі: широкоформатна керамогранітна плитка з текстурованою, протиковзкою поверхнею - стійка до інтенсивних навантажень і легко піддається чищенню.
- Виставкові зали: ламінат високого класу зносостійкості (AC4–AC5), укладений на рівну вирівняну основу, - створює теплу атмосферу, не відволікає увагою від експозицій і витримує переміщення пересувних стін та стелажів.
- Ремісничі майстерні: промислова наливна підлога - безшовна, стійка до механічних пошкоджень і легка в догляді, забезпечує рівну монолітну поверхню для розміщення обладнання й верстатів.
- Конференц-зали та лекційні аудиторії: комерційний лінолеум із підвищеною гнучкістю і шумоізоляцією - комфортний під ногами, відпрацьовує цикли ходу великої групи людей і не створює ляскоту при пересуванні меблів.
- Танцювальна зала: конструкція з паркетної дошки на підкладці - забезпечує оптимальні амортизаційні властивості, знижує навантаження на суглоби і гарантує рівномірний відскік, а також створює естетично привабливу поверхню для художніх постанов.

- Технічні та санітарні приміщення: керамічна плитка з антибактеріальним покриттям і влаштуванням ухилів до трапів, що забезпечує швидкий змив води та гігієнічність поверхні.

Усі покриття відповідають вимогам ДБН В.2.6-31:2016 [12] і ДБН В.2.5-67:2013 [8].

6.6 Вікна та двері

У громадських просторах (головний хол, виставкова галерея, зони очікування) передбачено панорамне скління в алюмінієвих рамах із двокамерними тонованими склопакетами, що забезпечує максимальне проникнення природного світла та візуальний зв'язок із довкіллям.

Зовнішні двері - алюмінієві двостулкові конструкції зі склінням, оснащені автоматичними доводчиками для зручності входу й виходу. Внутрішні двері прихованого монтажу виконано з натурального шпонованого дерева, що підкреслює чистоту поверхонь та мінімалізм інтер'єру. У технічних зонах, майстернях та на евакуаційних сходах встановлено металеві протипожежні двері з відповідним маркуванням.

Всі проходи та дверні прорізи спроектовано з урахуванням безбар'єрності: пороги мінімальні, ширина відкриття не менше 900 мм, що комфортні умови пересування для людей з обмеженими можливостями та зручне транспортування обладнання.

6.7 Декоративні елементи

Основна частина фасаду блоку майстерень і виставкових приміщень облицьована термодощкою - модифікованою деревиною з підвищеною стійкістю до вологи, гниття та УФ-впливу. Термодощка має однорідний коричневий відтінок і чітку лінійну текстуру, що створює теплий, «натуральний» вигляд фасаду.

Для обрамлення акцентних елементів використано клінкерну цеглу червоно-коричневого кольору. Її високі показники морозостійкості й механічної міцності роблять матеріал довговічним, одночасно створюючи контраст зі світлішою термодощкою.

Основна частина фасаду блоку кафе й лекційного комплексу облицьована вентильованими алюмінієвими панелями, що поєднують геометричний рисунок і високі експлуатаційні характеристики. Панелі змонтовані з мінімальними вертикальними та горизонтальними швами (8–10 мм), що формують регулярну сітчасту фактуру фасаду. По периметру прорізів і кутів будівлі встановлено профілі-окантовки, які приховують зрізи панелей і забезпечують чисті геометричні обриси.

7. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

7.1. Теплогазопостачання і вентиляція

Проектований багатофункціональний культурний центр розташований на правому березі річки Десна в м. Чернігові, що за кліматичною класифікацією України належить до I кліматичного району з помірно континентальним кліматом. Середня температура найхолоднішого місяця (січня) становить близько $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$, а найтеплішого (липня) – $+19 \dots +20\text{ }^{\circ}\text{C}$, що обумовлює необхідність застосування ефективних систем опалення, вентиляції та кондиціонування для забезпечення комфортних мікрокліматичних умов у приміщеннях.

У складі інженерного оснащення комплексу запроєктовано автономну систему теплопостачання, яка поєднує газовий конденсаційний котел і теплові насоси «повітря–вода». Котельне відділення розміщено на першому поверсі та має окремий вихід, що забезпечує зручність обслуговування та безперервний доступ до обладнання. Газовий котел високої ефективності відповідає за забезпечення пікових навантажень у зимовий період, тоді як теплові насоси оптимізують споживання енергії в міжсезоння, знижуючи експлуатаційні витрати та резервуючи систему на випадок відмови основного джерела тепла.

Для підтримки комфортного мікроклімату в громадських зонах, виставкових залах і конференц-приміщеннях застосовано системи «теплі підлоги», що забезпечують рівномірний розподіл тепла без перегріву поверхонь. Адміністративні й допоміжні приміщення обладнані настінними радіаторами з індивідуальними терморегуляторами, які дають змогу точно коригувати температуру відповідно до функціональних потреб різних зон культурного центру.

Система керування опаленням виконана на базі автоматизованого контролера, який дозволяє по-різному налаштовувати температуру в окремих зонах центру та задавати графіки роботи. Завдяки вбудованим алгоритмам, у періоди, коли будівля менше завантажена, система самостійно знижує подачу

тепла, а захист від перегріву оберігає обладнання й допомагає економити енергію протягом усього року.

У приміщеннях багатofункціонального культурного центру вентиляція поєднує природні та механічні рішення відповідно до призначення простору. Природна вентиляція забезпечується через відкривні фрамуги у вікнах та витяжні канали в технічних і допоміжних зонах, що дає базовий повітрообмін без додаткових енергозатрат.

У виставкових залах і конференц-приміщеннях запроектовано припливно-витяжні установки з рекуперацією тепла. Вони оснащені фільтраційними блоками для очищення повітря від пилу та частинок, а теплообмінники мінімізують тепловтрати взимку й перехоплюють надлишкове тепло влітку.

У майстернях ремісничих зон, де можливе підвищене пилове навантаження, передбачено локальні витяжні зони з потужними антикорозійними вентиляторними агрегатами та фільтрами грубого очищення, щоб підтримувати чистоту повітря й захищати здоров'я працівників.

Для танцювальної зали обрано вентиляційну систему з регульованим повітрообміном і можливістю подавання підготовленого свіжого повітря з холодо- чи тепловим модулем. Це дозволяє оперативно стабілізувати температуру та вологість під час масових репетицій і виступів, підтримуючи комфортний клімат навіть при інтенсивному фізичному навантаженні.

У всіх приміщеннях передбачена централізована автоматизована система керування. Вона дає змогу зонально регулювати подачу припливного повітря, програмувати графіки роботи обладнання та використовувати вторинне тепло витяжного повітря для додаткової економії енергії. Такий підхід забезпечує комфортний мікроклімат у залах, оптимізує експлуатаційні витрати та подовжує ресурс вентиляційного обладнання.

Запропоновані інженерні рішення гарантують створення оптимальних кліматичних умов у всіх приміщеннях центру згідно з вимогами ДБН В.2.5-67:2013 [8] та ДБН В.2.5-20:2017 [9].

7.2. Водопостачання, водовідведення

Під'єднання до міських мереж водопостачання та водовідведення здійснюється за договорами з КП «Чернігівводоканал» відповідно до чинних нормативів і розрахункових добових та пікових витрат, з урахуванням потреб виставкових залів, ремісничих майстерень, конференц-приміщень, танцювальної зали, санітарних вузлів і господарських приміщень.

Система гарячого водопостачання базується на газовому котлі та акумуляційному бойлері, що забезпечує стабільне покриття пікових навантажень. Для додаткового підігріву - наприклад, у душових блоках і кухонних зонах - передбачено електричні водонагрівачі.

На випадок тимчасових перебоїв із центральним водопостачанням передбачено резервний водозбірний бак у технічному приміщенні, який гарантує безперервну роботу санітарно-побутових систем комплексу.

Встановлені лічильники холодної та гарячої води, а також датчики рівня резервуарів і тиску у водопровідній мережі, інтегровані в систему автоматики. Це дає змогу оперативно контролювати витрати води, своєчасно виявляти аварійні ситуації та оптимізувати водоспоживання на рівні кожної функціональної зони комплексу.

Усі рішення з водопостачання та водовідведення виконано відповідно до вимог ДБН В.2.5-74:2013 [10].

8. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

8.1. Ресурсозбереження і використання альтернативних джерел енергії

У проєкті багатофункціонального культурного центру закладено принципи раціонального використання ресурсів, енергоефективності та екологічної безпеки, що відповідають сучасним стандартам сталого розвитку та «зеленого» будівництва.

Теплозбереження та енергоефективність

- Зовнішні огорожувальні конструкції виконані з цегляної кладки 250мм утепленням мінеральною ватою 150 мм та вентиляльованим фасадом, а покрівля - з подвійним шаром теплоізоляції й пароізоляцією, що забезпечує високу стійкість до тепловтрат.
- Склопакети з низькоемісійним покриттям та двокамерною конструкцією з армованими імпостами гарантують оптимальний тепловий баланс і зниження кондуктивних втрат.
- Система «тепла підлога» із зональним автоматичним регулюванням температури підтримує комфортний мікроклімат при низькому температурному рівні теплоносія, що підвищує ККД опалення.
- Припливно-витяжна вентиляція з рекуперацією тепла знижує тепловтрати на 20–30 % порівняно зі звичайними рішеннями та скорочує витрати на підігрів припливного повітря.
- Для освітлення приміщень застосовані енергоефективні LED-світильники з автоматичним увімкненням за допомогою датчиків руху й світла в коридорах, холах та технічних зонах.

Використання відновлюваних джерел енергії

- На покрівлі передбачено встановлення сонячних фотомодулів загальною потужністю до 50 кВт для виробництва електроенергії на власні потреби центру - освітлення, вентиляція, офісна техніка.

- Теплові насоси «повітря–вода» використовуються для часткового забезпечення процесів опалення в міжсезоння та охолодження влітку, що знижує споживання природного газу до 40 %.

Водозбереження та повторне використання стоків

- Збір дощової води з покрівель здійснюється через воронки та фільтри листя, після чого вода надходить у підземний резервуар об'ємом 20 м³. Використання накопиченої води заплановано для поливу прилеглих зелених зон та технічних потреб (мийка зовнішніх майданчиків)

8.2 Шляхи руху пожежної машини

Проектом передбачено проїзди навколо будівлі з урахуванням вимог пожежної безпеки та доступу техніки екстрених служб. Пішохідні доріжки по периметру центру мають відстань від фасаду 5–8 м та мінімальну ширину 3,5 м, що дає змогу безперешкодно рухатися пожежним машинам, автомобілям швидкої допомоги та технічним службам.

У м. Чернігові найближча пожежно-рятувальна частина (1-ша ДПРЧ Головного управління ДСНС України в Чернігівській області) розташована на вул. захисників України, 3, за приблизно 2,9 км від майбутнього культурного центру (рис. 8.1). За нормативних умов руху вулицями міста час прибуття пожежного підрозділу становить близько 7–8 хвилин.

Рух спецавтотранспорту організовано так:

Під'їзд із головного пішохідно-автомобільного входу - рівна тверда поверхня, ширина 4 м, дозволяє технічному транспорту заїжджати до зони розвантаження обладнання.

Проїзд уздовж фасаду з південної сторони - відстань 6 м до стіни, ширина 3,5 м, забезпечує доступ пожежних рукавів до евакуаційних виходів.

Кільцевий маршрут по периметру - ширина 3,5–4 м, радіуси розвороту не менше 12 м, дозволяють маневрувати машині довжиною до 10 м.

Таке рішення гарантує оперативний доступ рятувальних служб до будь-якої точки фасаду комплекс у відповідності до ДБН В.1.1-7:2016 [11].

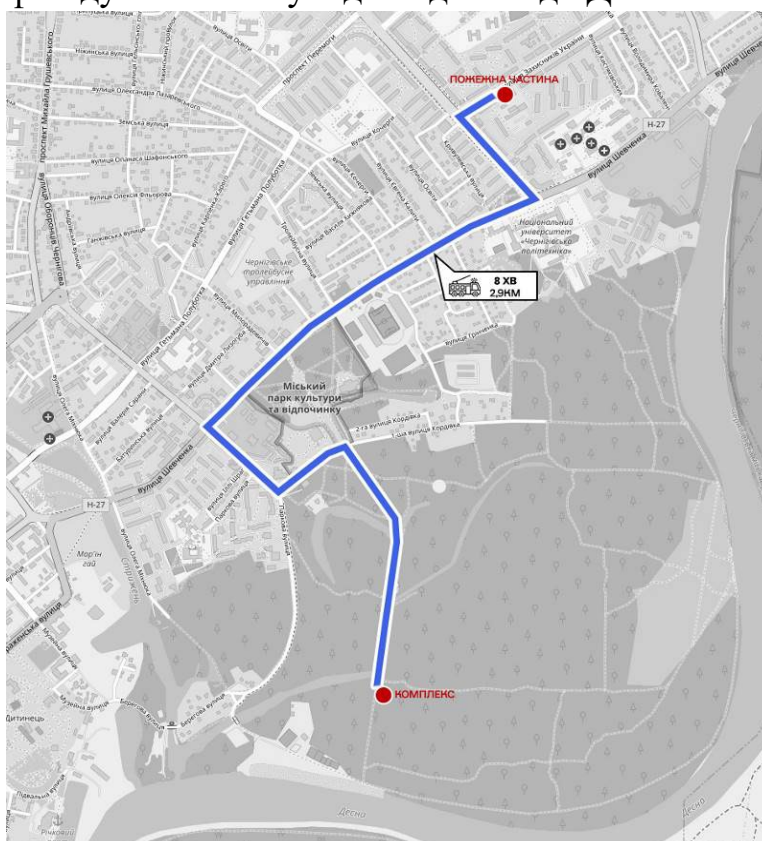

Рис. 8.1 Схема руху від комплексу відпочинку до пожежної частини

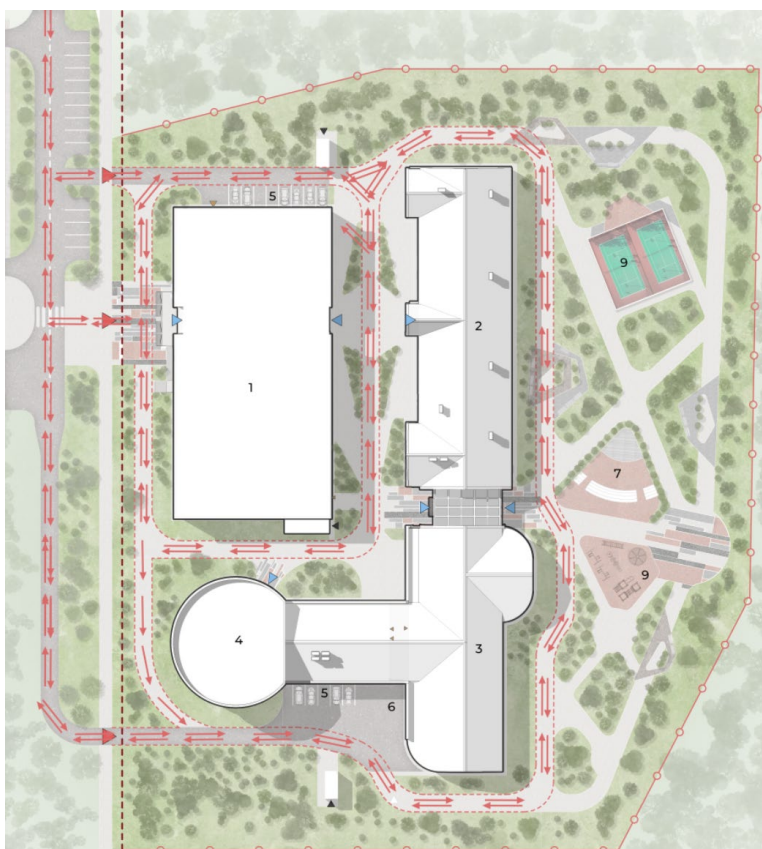

Рис. 8.2 Схема руху пожежної машини

8.3. Евакуація з усіх приміщень будівлі

Усі основні шляхи евакуації проходять через коридори та вестибюлі, що забезпечує прямий зв'язок усіх функціональних зон із зовнішнім середовищем, що дозволяє швидко організувати рух відвідувачів у разі надзвичайної ситуації.

Приміщення укриття обладнані двома незалежними виходами: вони ведуть через захищений підземний тунель на господарський дворик та задній двір адміністративного блоку. Це рішення гарантує відсутність «мертвих зон» і зручний вихід для всіх перебуваючих у сховищі, у разі руйнування основних виходів з будівлі.

Для підтримки видимості у разі відключення електроенергії уздовж основних коридорів, біля кожного аварійного виходу та на стінах встановлено автономне аварійне освітлення з резервним живленням, яке автоматично активується при зникненні напруги. Усі двері аварійних виходів чітко позначені табличками «Вихід» із світловими індикаторами та дублюючими покажчиками на стінах і стелі. Поруч із ними встановлено ручні сповіщувачі пожежної сигналізації для оперативного виклику рятувальників.

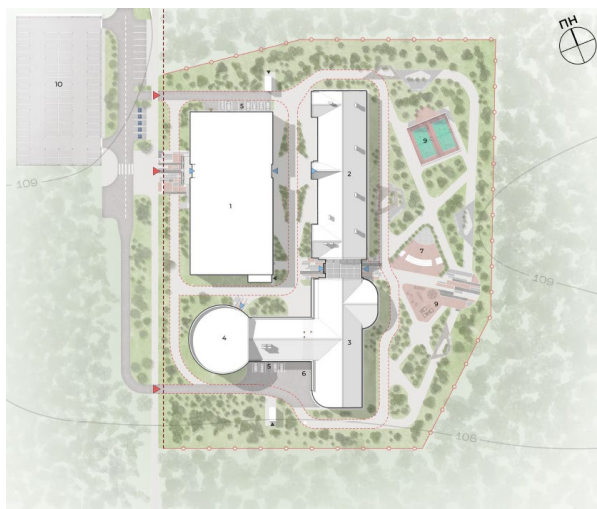
Регламент технічного обслуговування передбачає щомісячну перевірку працездатності аварійного освітлення, системи оповіщення, ручних пожежних сповіщувачів і вогнегасників з занесенням результатів у журнал.

На кожному поверсі в усіх блоках встановлено плани евакуації й вогнегасники, а також інформаційні таблички з напрямками руху до найближчого виходу. Усі елементи візуальної комунікації погоджені з вимогами ДБН В.1.1-7:2016 [11], що гарантує чіткість і зрозумілість шляхів евакуації у будь-яких умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://chernigiv-rada.gov.ua/sp-uam-holovna/>
2. Комплекс «Мистецький Арсенал» / Mystetskyi Arsenal [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://artarsenal.in.ua/istoriya/>
3. Kyiv Culture Space on Andriivskyi Descent Competition Entry / Dmytro Aranchii Architects [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.archdaily.com/370568/kyiv-culture-space-on-andriivskyi-descent-competition-entry-dmytro-aranchii-architects?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
4. Fatma Ana Cemevi and Culture Center / 9016 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://9016.com.tr/project/fatma-ana-cemevi-and-cultural-center>
5. Himalayan Culture and Religion Research Center in Sichuan University / CSWADI, ZAD [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.archdaily.com/931833/himalayan-culture-and-religion-research-center-in-sichuan-university-cswadi-zad?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
6. Кадастрова карта України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://kadastr.live/>
7. Генеральний план міста Чернігова , Управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://chernigiv-rada.gov.ua/mistobudivna-documentaciya/id-35181/>
8. ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування»
9. ДБН В.2.5-20:2017 «Газопостачання»
10. ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди».
11. ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об’єктів будівництва. Загальні вимоги»
12. ДБН В.2.6-31:2016 «Теплова ізоляція будівель»
13. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»
14. ДБН В.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»
15. ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будівлі та споруди»
16. ДБН В.2.2-25:2009 «Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)»
17. ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»
18. ДБН В.2.5-23:2010 «Інженерне обладнання будинків і споруд»
19. ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація»

Містобудівне рішення

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

Умовні позначення до генерального плану:

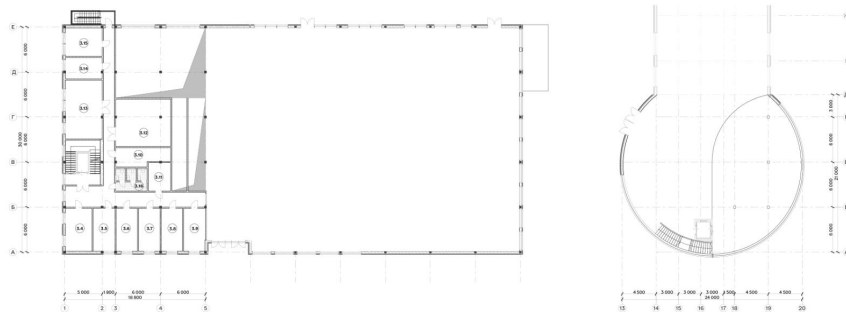
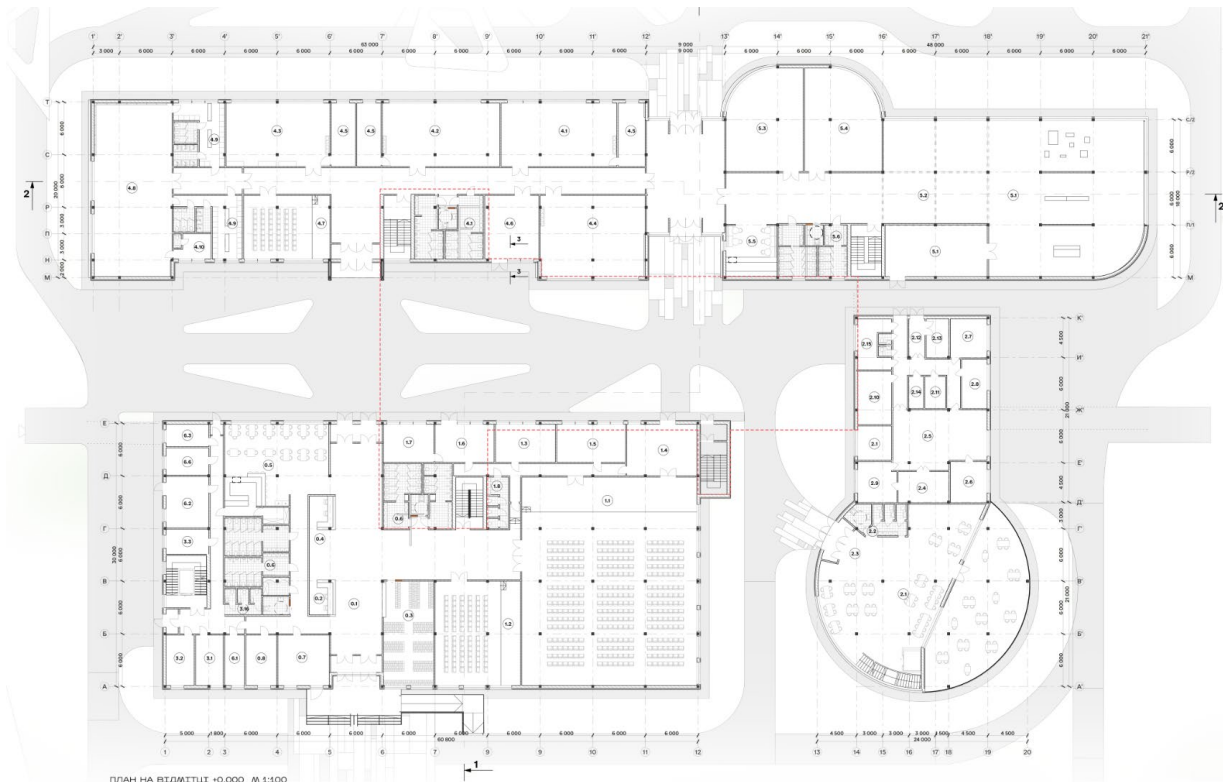
- Місце ділянки проєктування
- Червоні лінії
- Дорожнє покриття (асфальт)
- Покриття дорожніх ФЕМ
- Функція покриття
- Газон
- Об'єктування
- Будівлі що проєктується
- Простір пожежної навіації
- Паркомісце
- Входи та виходи на територію комплексу
- Входи/виходи з будівлі
- Входи/виходи з будівлі для персоналу
- Вихід з укриття

Експлікація до генерального плану:

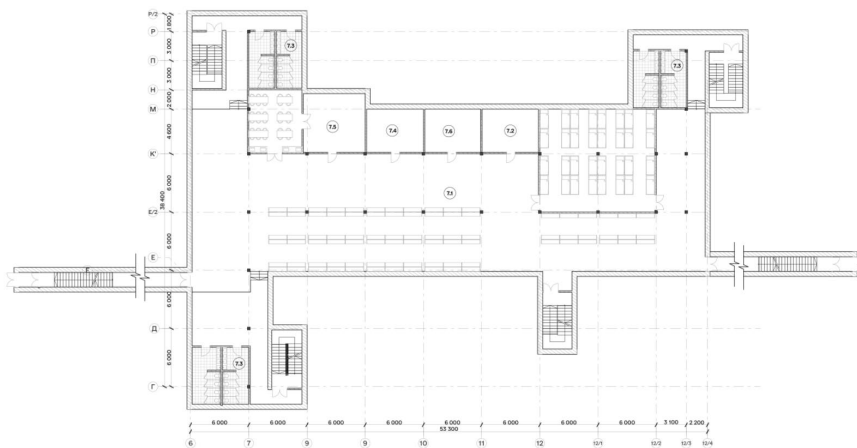
1. Демонстраційний комплекс
2. Клубний павільйон
3. Історико-культурний павільйон
4. Кафе
5. Паркінг для працівників
6. Поліудобрська зона
7. Літня сцена
8. Дитячий майданчик
9. Майданчик для бадмінтону
10. Паралей

Плани поверхів

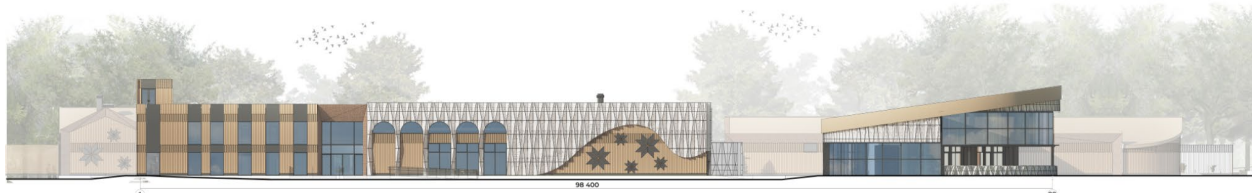

ПЛАН НА ВІДМІТЦІ +3,500 М 1:200

ПЛАН УКРИТТЯ НА ВІДМІТЦІ -3,925 М 1:200

Фасадні і конструктивні рішення

ФАСАД В ОСЯХ 1-20 М 1:200

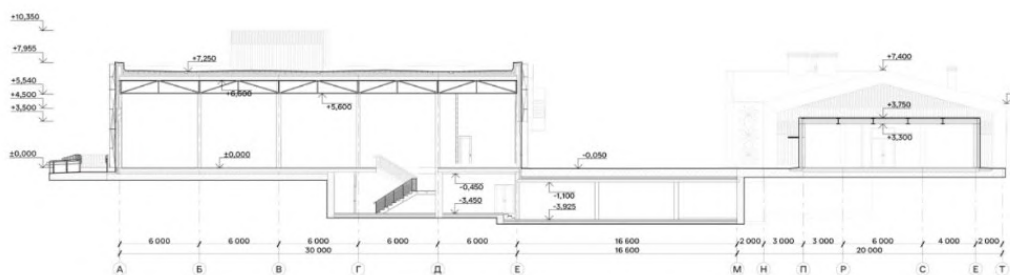
ФАСАД В ОСЯХ 1'-21' М 1:200

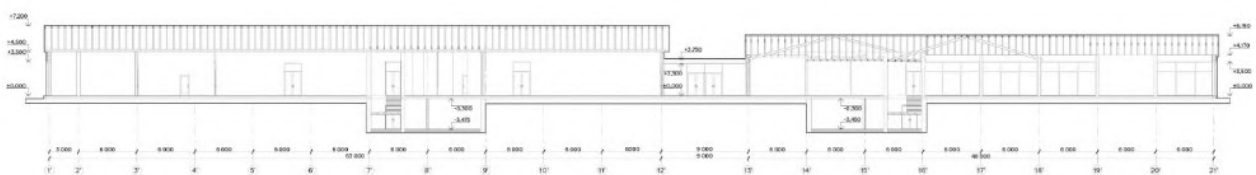
ФАСАД В ОСЯХ Т-А М 1:200

ФАСАД В ОСЯХ 21'-1' М 1:200

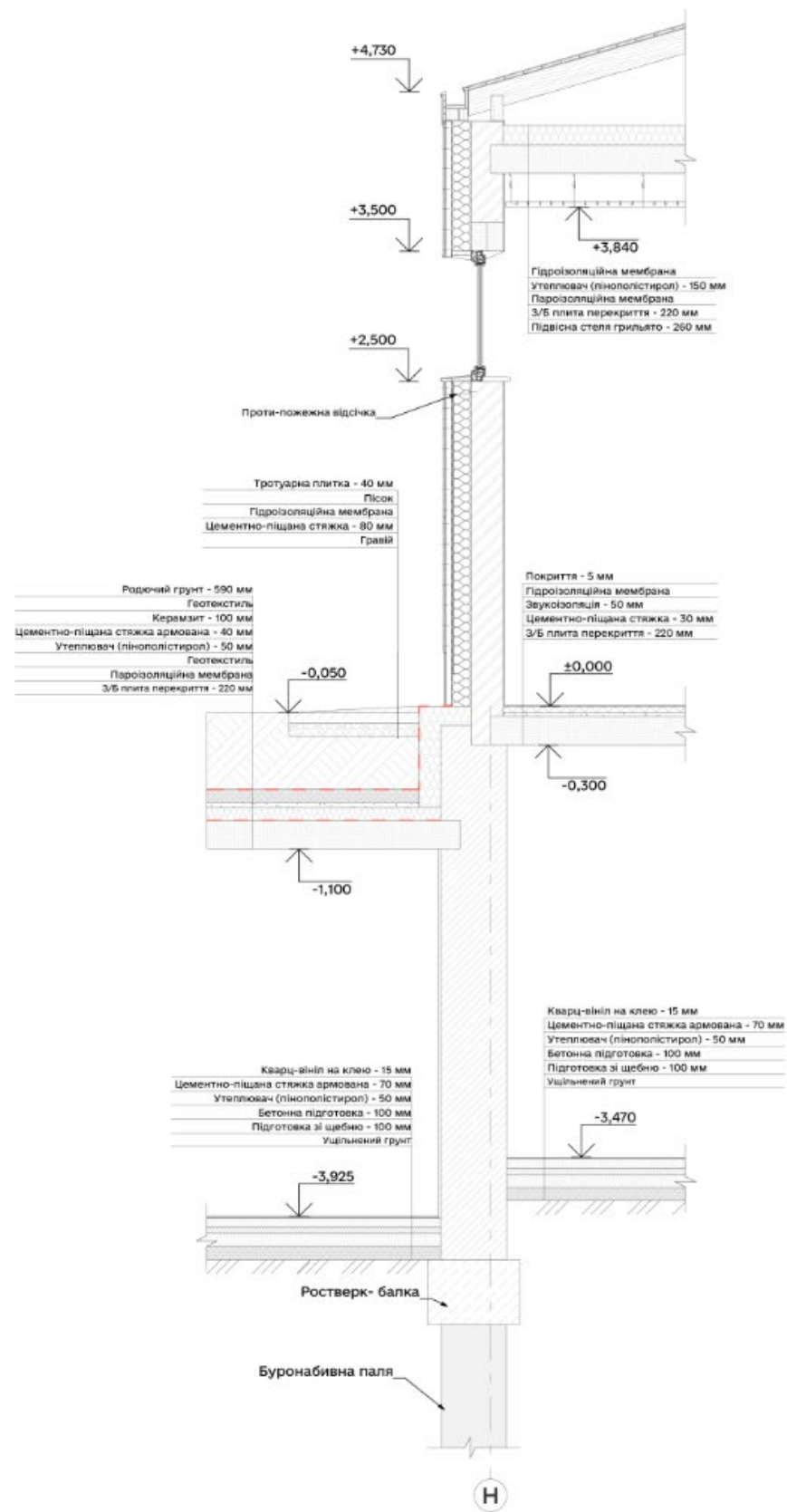

РОЗРІЗ 2-2 М 1:200

РОЗРІЗ 1-1 М 1:200

Фасадні і конструктивні рішення

РОЗРІЗ 3-3 М 1:25

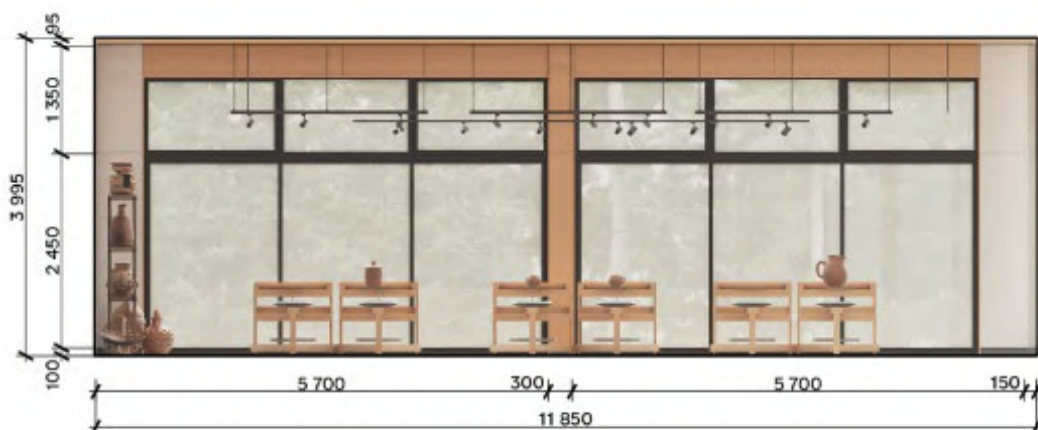
Візуалізація об'єкту

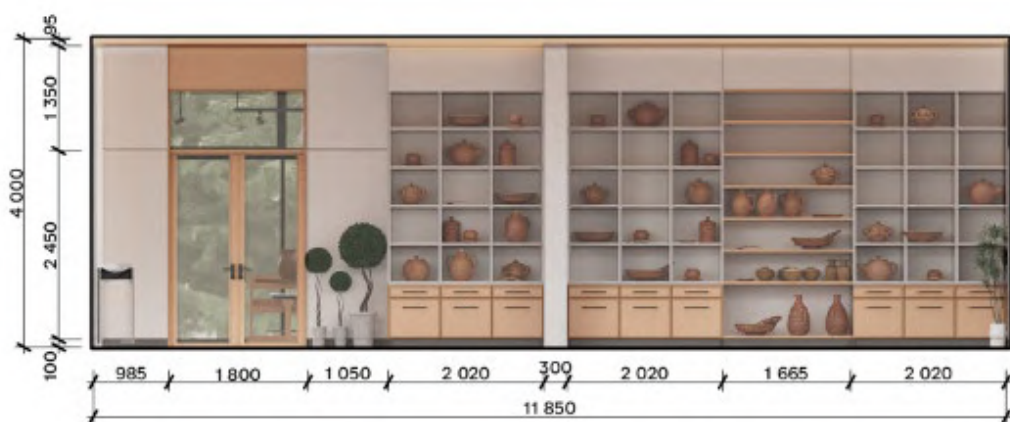
Візуалізація об'єкту

Інтер'єрне рішення

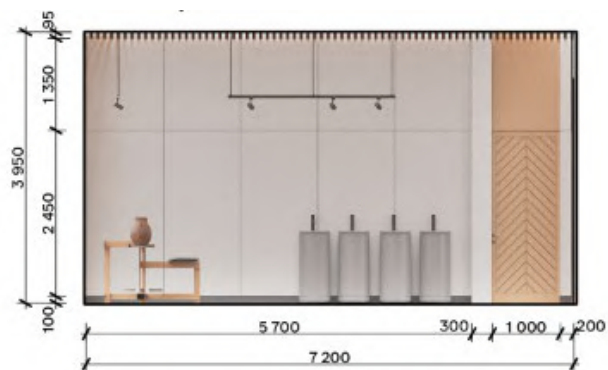
Розгортка А-Б М 1:100

Розгортка В-Г М 1:100

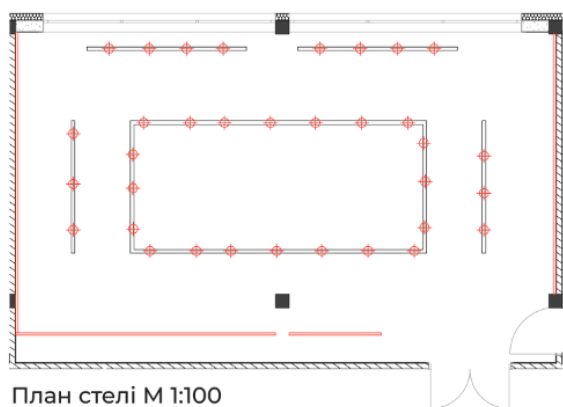

Розгортка Г-А М 1:100

Розгортка Б-В М 1:100

Інтер'єрне рішення

План стелі М 1:100

План підлоги М 1:100

Довідка перевірки на плагіат

Wed Jun 11 14:13:24 EEST 2025, Покотило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism (UA) v-15.281 Educational**The maximum coincidence with one document 5.0%**

Dictionaries check: en_US, ru_RU, ua_UA. Errors in the documents: 11%

ID: 245095 Title: Багатофункціональний культурний центр м.Чернігів в Україні Added in a DB: 2025-06-11 Authors: Волянський Максим Ігорович Heads: Третяк М.Е., Consultants: Opponents:	Document		Sum coincidence on the DB	
	Symbols	Lexemes	Symbols	Lexemes
	70312	1006	5729 (8%)	79 (8%)

Plagiarism sources

ID	Description	Plagiarism presence in the document	
		Symbols	Lexemes